TÜRK SOLU

Yıl : 1
Sayı : 37
30 Temmuz 1968
100 Kuruş

VATANSEVERLERİN SAVAŞIDIR BU

Çocuklarımızı ne hakla öldürürsünüz? Çocuklarımızın gözlerini ne hakla çıkartırsınız? Size bu hakkı kim verdi?

Diyecekler ki, onlar da ne hakla Amerikan bahriyelilerine boya sıkıyorlar? Otellerinin camlarını ne hakla kırıyorlar? Peki siz seçim nutuklarınızda kızlarımızın yabancı askerlerine peşkeş çekeceğinizi söylemiş miydiniz? Vaatleriniz arasında Amerikan bahriyelilerinin ufunetlerini defetmelerine göz kulak olacağınız hakkında bir sarahat var mıydı? Seçimlerde böyle bir vaatte bulunun isterseniz. Kafa göz nasıl çıkarmış görürdünüz o zaman. Milletimizin haysiyet ve şerefiyle oynamaya ne hakkınız var sizin?..

Evet, çocuklarımızı öldüresiye dövmiye, gözlerini çıkarmıya ne hakkınız var sizin? En geri Kısasa-kısas kanunlar bile yürürlükte olsa filânca talebe yurdunda Amerikan askerlerine sataşanlar var deyip gece uyurken talebeleri öldürmeye, gözlerini oymaya cevaz yoktur. Bunu yapsa yapsa Vietnam'daki Amerikan saldırganları yapar. Bir de tüm milletin gazabını kazanmış kukla Güney Vietnam hükümetinin satılmış polisi..

Gençlik acılıdır. Gençlik doğal olarak öfkelidir de. Yaptığınız katliama karşılık sizlere teşekkür etmelerini mi beklersiniz? Tel'in edileceksiniz doğal olarak. Tahrik edici beyanlarda bulunacağınıza pılınızı pırtınızı toplayıp, katillerin suçluluğuna yakışır biçimde bir kenara sinmeniz gerekmez mi?

Toplum polisini iğfal edip, gençliğe saldırtmakta başari sağladınız ama gücünüz yine yetmedi. Askere baş vurdunuz. Asker iğrenç maksatlarınıza boyun eğer mi sanırısınız?

Ordu - Gençlik dayanışması gelenekseldir. Her Türk genci askerdir. Her Türk genci her zaman orduyu temsil eder. Ordu yabancıya, bir de yabancı çıkarlara âlet olan satılmışlara karşıdır. Bu fakir millet büyük fedakârlıklar pahasına orduyu bunun için besler. Ne yapsanız sizin de hesabınız görülecek, vatansever gençliğe karşı giriştiğiniz hunharca saldırı yanınıza kalmıyacaktır.

SOSYALİZM Mİ? REFORM MU?

Çekoslovakya'daki son siyasî buhran «Reformcuların» zaferiyle sonuçlandı. «Muhafazakâr Sosyalistler!» yenilgiye uğradılar.

Hippie kılıklı, sakallı genç erkekler, mini etekli genç kadınlar Prag sokaklarında öpüşüyorlar. Bu diskotek tipleri «Ceberrut Sosyalizme» karşı zaferi kutlamaktadırlar. Dilden dile dolaşan bir isim var: Yan Mazarik. «Reformcu Sosyalizmin» muzaffer olduğu **şu anda, günün kahramanı odur.** Ünlü babasının gölgesine sığınan bu politikacı, Sosyalizm'e azıcık olsun sürtünmüş bir kimse değildir. Yan Mazarik bir liberal burjuvadır. Babası Tomas Mazarik gibi... Baba Mazarik, Birinci Dünya Savaşından sonra yeni kurulan Çekoslovakya Cumhuriyeti'nin başına müttefiklerin geçirdiği adamdır. O müttefikler ki, Türkiye'ye Sevr'i imzalatmışlardı; o müttefikler ki, Çekoslovakya gibi Avusturya - Macaristan İmparatorluğunun enkazı üzerinde kurulan komşu Macar Cumhuriyetinde ılımlı köylü Sosyalistti Kont Karolyi-ye bile tahammül edememişler, Macar emekçilerinin devrim hareketini de kan içinde boğmuşlardı.

Oğul Mazarik, Batı Emperyalistlerinin adamı baba Mazarik'e lâyık bir evlâttı. 1948 de Çekoslovakya'da şimdikinin ters doğrultusunda bir gelişme olduğu sıralarda intiharı, Batı çevrelerinde şüpheli görülmüştü. Batı basını (ve tabiî ona yakın olan bizim Bab-ı Ali basını da) Yan Mazarik'in intihar etmediğini, Stalin'ciler tarafından öldürüldüğünü iddia ediyordu. Dubçek'in «özgürlükçü reformcuları»nın zaferinden sonra mesele değişti. Mazarik'in gerçekten intihar ettiği tesbit edildi. Batı basını bile artık iddiasından vazgeçmek zorunda kaldı.

CİA, ANI DOĞRU SEÇTİ

«Muhafazakâr Sosyalistlerin» başı Novotni'nin iktidardan düşmesinde önemli faktörlerden biri belki de en önemlisi, onun en yakın adamı sayılan Çek Genelkurmay Başkanının, tam buhranın kızıştığı bir anda, Washington'a sığınması oldu. Novotni'nin, Genelkurmay Başkanlığına yükselttiği adamın bir Amerikan casusu olduğunun açıklanması, Çek Cumhurbaşkanına ve onunla birlikte oportünist akıma fazla taviz vermeye yanaşmayan parti hizbine büyük bir darbe oldu. «Reformcuların önünde yeşil ışık yakılmıştı. CİA bu işte ustaca davranmış ve ajanını açıklama anını doğru seçmişti.

Novotni'nin parti içinde azınlıkta kalması, ve «özgürlükçülerin» duruma hâkim olması böyle oldu. Ve bunu dıskotek tiplerinin bayram etmeleri, liberal burjuva Yan Mazarik'in mezarına çelenk koyma törenleri, yeni Çekoslovakya hükümetinin, Alman Halk Cumhuriyetine karşı Bonn'un tarafını tutması, Amerikan kaynaklı silâhların Çekoslovakya'ya sokulduğu rivayetlerinin dolaşması, Sovyetler Birliğinin ve öteki sosyalist ülkelerin tepkileri vb. izledi.

Her ilerici kıpırdanışın karşısına dikilen Batı'nın kaşarlanmış gerici basını, nedense Çekoslovakya'da «Sosyalizme sevimli yüz kazandırma» girişimini yürekten destekliyordu. Bizim Bab-ı Âli basını da Dubçekçi kesilmişti. Çünkü onlar durumu, kimi sosyalizan aydınlarımızdan çok daha doğru olarak değerlendirebiliyorlardı. Onlar «Sosyalizmde Reform», «Sosyalizme Sevimli Yüz Kazandırma» iddialarının ardında gizlenen şeyin gerçek niteliğini pek iyi biliyorlardı. Bu gizlenen şey karşı-devrimin iğrenç yüzüydü. Çekoslovakya'yı sosyalist kamptan ayırma ve Emperyalist dünya sistemi içine sokma yolunda önemli bir adım atılmıştı. Elbette ki Çekoslovakya'nın emekçi halkının karşısına «Kapitalizme dönüş» şiarıyla çıkılamazdı. Bu şiar «Sosyalizmde reform» şekerine bulandı. Ve bir çok iç ve dış konjonktürlerin birleşmesi, Partide ve Devlet mekanizmasında çok etkili duruma gelmiş bulunan bürokrat - teknorat zümre bu karşı-devrimci rolü oynatabiliyordu.

TÜRK GENÇLİĞİ BAŞKADIR, ÇEKOSLOVAK GENÇLİĞİ BAŞKA

Çekoslovakya'da siyasî buhran öğrenci gençliğin gösterileriyle başladı. Bizim devrimci gençliğimizin anti - emperyalist davranışlarıyla, Çekoslovakya, ya da Polonya gençlik gösterileri arasında bir paralel kurarak, Doğu Avrupa'daki iktidarlara karşı direnmenin karakteri hakkında doğru bır sonuca varılamaz. Sınıf karakteri bakımından, Türkiye'de öğrenci gençlik hareketinin niteliği başkadır, Endonezya'da başka; Fransa'da başkadır, Polonya'da başka; Yugoslavyada başkadır, Çekoslovakya'da başka.

Türkiyede öğrenci gençlik, toplumun en bilinçli ve militan parçası olarak emperyalizme ve işbirlikçilere karşı dikilmektedir. Fransa'da gençlik, devrimci geçinen siyasî kuruluşları geride bırakarak, işçi sınıfıyla birlikte kapitalist toplumu temellerine kadar sarsacak bir canlılık göstermiştir son olaylarda. Yugoslavya'da üniversite gençliği, Tito iktidarının sosyalizm ile bağdaşmayan bazı tutumlarına ve bunların doğurduğu adaletsizliklere karşı çıkmıştır.

Ama öte yandan, Endonezya'da öğrenci gençlik, perde arkasından ipleri çeken CİA'nın oyuncağı olmuş ve faşist diktanın kurulmasına yardımda bulunmuştur. Polonya'da yüksek öğretim gençliği, her bunalımda gerici bir geleneği temsil etmiştir ve Çekoslovakya'da Yan Mazarik'in mezarına çelenk koyan gençler, elbette ki devrim safında değillerdir. Elbette ki Çekoslovakya'yı ya da Polonya'yı sosyalist kamptan koparma çabalarına destek olan öğrenci gençler devrimci bir davranış içinde değillerdir.

Onun için, çoğunlukla küçük burjuvazi saflarından gelen ve tarihî konjonktür gereği kimi sağ, kimi sol eğilim gösteren öğrenci gençliğe, tarihin her anında ve her ülkede geçerli bir sınıfsal nitelik yakıştırmak yanlıştır, bizi yanlış sonuçlara götürür.

ÖZGÜRLÜĞÜN BURJUVA ANLAMI

Çekoslovakya ve genel olarak doğu Avrupa olaylarını değerlendirirken «özgürlük» kavramını burjuva anlamıyla anlamaktan kaçınmamız gerekir. Tarihî gelişmenin belli bir anında, burjuvazinin devrimci döneminde ilerici nitelik taşımış olduğu inkâr edilemiyen burjuva özgürlüğü, parlâmenter demokrasiyi ve onun kurumlarını, sonsuzluktan gelip sonsuzluğa kadar giden şeyler olarak kabul etmek, bunları sınıflar üstü «objektif değerde müesseseler» saymak kesin olarak yanlıştır. Burjuva özgürlüğü, son tahlilde, kapitalist sömürü düzeninin feodal bağlardan özgürlüğüdür. Ve tarihin belli bir anında sosyalistlerin bu özgürlükleri, parlamenter demokrasinin kurumlarını savunmaları, bunların sınıf niteliğini unuttuklarına delâlet etmez.

Burjuva devriminin kurumları olduğu gibi, sosyalist devrimin de kurumları vardır. «Özgürlük» edebiyatına kanarak bu gerçeği gözden kaçıran kimse, tarihî gelişmeyi bilimsel açıdan değerlendiremiyen kimsedir. Ve unutmamak gerekir ki, sosyalizmin yüzünün sevimliliği ya da sevimsizliği, o yüze bakana göre değişir. Sömürü düzenine son veren ve sömürücüleri sömürme olanağından yoksun bırakan sosyalizmin yüzü sömürücülere pek sevimsiz, pek çirkin görünür. Ve aynı nedenle emekçiye pek sevimli pek güzel görünür. Sosyalist akımın doğru yolda ilerleyip ilerlemediğinin en güvenilir kıstası, sömürücülerin ona ne gözle baktıklarıdır. Sömürücü seni sevimsiz buluyorsa doğru yoldasın, sana karşı nefretlerin en derinini duyuyorsa ve bunu her davranışıyla belli ediyorsa, için rahat etsin, tuttuğun yol kesin olarak doğru yoldur. Örneğin bir Dubçek'in, şu anda Batı çevrelerine sevimli gelen yüzüne, Çekoslovakya emekçilerinin er geç nefretle bakacakları kesindir.

Çekoslovakya olaylarının Türkiyede yankıları oldu ve bunlar bir bakıma olumlu sonuçlar verdi. Mehmet Ali Aybar'ın TİP Beşiktaş İlçe Kongresinde konuşması, «Sosyalizme sevimli yüz kazandırma» edebiyatının ilginç bir örneğidir. Bu konuşma Aybar'ın bilinçli ya da bilinçsiz olarak, olayları sosyalizm açısından değil, liberalizm açısından değerlendirdiğinin kesin kanıtıdır. Her ne kadar Aybar, ara sıra denk getirip, «Sosyalizm» dediği şeyi övüyorsa da; artık iyice anlaşılmıştır ki, nasıl bir Mitterand'ın sosyalizmi ile gerçek sosyalizm ayrı ayrı şeylerse, Aybar'ın sosyalizmi ile gerçek sosyalizm arasında da hiç bir ilişki yoktur. Mesele artık doğru sosyalist çizgiden ayrılma, oportünizme kayma vb. değildir. Mesele, karşı-devrimin bile «sosyalizm» giderek «komünizm» adı altında yapıldığı bir dünyada, bir çok gerçek sosyalistlerin barındığı bir örgütün, tutucu güçlerin izniyle, sosyalizm ile asla bağdaşmayan ılımlı bir reformizme sürüklenmesi meselesidir.

Aybar'ın Beşiktaş konuşmasının yankıları olacaktır. Ve TİP saflarındaki gerçek sosyalistler nereye götürüldüklerini er geç anlayacaklar, şaşırtmacalara kanmıyarak örgüt içinde seslerini duyuracaklar, örgüte kendi sosyalist damgalarını vuracaklardır.

başyazı

Olaylar - Olaylar

Olaylar Hükümeti Aşıyor

Suphi KARAMAN

Toplum sorunlarının fısıltı ve dedikodusu ile uğraşan haftalık dergiler, 1961 Anayasasının uygulanışından sonra tiraj kaybına düşerek sönüp gittiler. Böyle dergilerde yazı yazmak herhalde kolaydı. Bir yazının bugünden yarına bayatlaması bahi skonusu değildi. Oysa toplum sorunlarını ve günlük politikayı objektif ölçülerle ve ciddî biçimde eleştiren hafta lık dergilerde bayata düşmek her zaman mümkündür. Olayların birbirini hızla kovaladığı zamanlarda ise bayatlaşmak daha kolaylaşır. Haftalık dergideki yazı, kapsadığı zaman süresindeki olayların biri ile meşgul olurken diğerlerini ve belki en önemlisini atlamış durumlara da düşebilir. Bir yazar için olayların yaratıcıları ile pazarlık etmek demokratik hukuk devletinde mümkün olamıyacak bir ahlâk zorlamasıdır. O zaman iş, sadece, olayların yaratıcılarını ve seyrini önceden teşhis etmekte gösterilecek dirayete kalır. Bu yönden yaşadığımız ortamın verileri oldukça çok ve zengindir. Burunlarının bir metre ilerisini göremiyen yöneticiler yüzünden yarının ne olacağı yine de belli değildir. Bu nedenle, bütün dikkate rağmen, olayların gerisinde kalmak yazar için kaçınılamaz bir kaderdir.

Amerikan 6 ncı filosunu protesto gösterileri İstanbul.dan diğer şehirlere yayılırkçn Konya'da irticaın şahlanışı ve geçen hafta toplum polisinin cop darbeleri altında komaya giren öğrencinin İstanbul'da ölümü olayları birdenbire hızlandırdı. İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın, Konya ayak lanmasına yanlış ve kasıtlı teşhisi, gelecek günlerin yeni olaylara gebe duruma sokmuştur. Sosyalistlerin nefes alışlarını dinlemekteki hüneri ile övünen İçişleri Bakanı anlaşılmaktadır ki, gerici ve irticaî çevrelerin, istidatların Kemalist rejim için olan tehlikelerini kavrayamamıştır, kavramaktan acizdir de ondan hata içindedir. Ya da, daha doğrusu, bizzat irticaın içinde olduğu, onu okşamaktan politik çıkar sağladığı için teşhisinde kasıtlıdır. Her ne olursa olsun, sorumlu İçişleri Bakanından, Konya olaylarına konulan bu yanlış teşhis benzer olayların hızlanacağını, biribirlerini izleyeceğini, yaygınlaşacağını göstermektedir.

İçişleri Bakanı, yanlış ya da kasıtlı, hangi teşhisi koyarsa koysun, Konya'da irtica baş kaldırmış, Kemalist uygarlıktan intikam almak istemiştir. Birinci Konya isyanının hükümet konağı duvarlarındaki mermi izleri henüz kurtuluş savaşı hâtıralarından silinmemişken «Konyada din birliği lâzım, şehrimizdeki solcuların, masonların, pavyonların, içkili lokantaların ne işi var» sloganları ile hareket ettirilen yığınlar öğretmenler derneğini, kitabevlerini, matbaaları, eğlence yerlerini ve lokantaları basıp tahrip etmişlerdir. Öğretmenler Atatürk devrimlerinin yılmaz koruyucuları oldukları için imha edilecek ilk hedefler arasında seçilmişlerdir. Türk toplumu için aydınlığın ve fikir özgürlüğünün sembolize yuvaları kitabevlerini tahrip etmek ortaçağ karanlığını ve cehaleti geri getirmenin en kestirme yolu olacaktı. Yine bu nedenle, irticaın matbaalara karşı düşmanlığı iki yüz yıldan beri devam ediyordu. Gençliğin miting düzenlemek isteyişini «Moskova'ya âlet olmak» diye niteliyenler, Amerikan doları ile ve Kral Faysal'ın altınları ile işleyen, Rabitat-ül-Alem-i İslâm ve Hizb-üt-Tahrir adındaki anti millî ve anti Kemalist kuruluşların Türkiye'yi karanlığa sokup, sömürme ve parçalama plânlarına uşaklık yapmaktadırlar. İçişleri Bakanı istediği kadar bilmemezlikten gelsin, irticaın ilgisi yokttur desin, süper mürşit Necip Fazıl'ın «yakında Konya'da bir patlama olacaktır» diyerek bu olayı dört ay evvel Diyarbakırda haber verdiğini o günlerde gazeteler yazmışlardı.

Ayaklananların tahrip ve yağmadan sonra bir kolu ile genelevlere yönelişi, din ticareti yapan istismarcıların iç yüzlerini göstermesi bakımından ilginçtir. Padişahın ve Şeyhülislâmın fetvaları ile harekete geçen kurtuluş savaşının birinci Konya isyancıları da, işlerini bitirdikten sonra, bir kolları ile hükümet konağını muhasara altında tutarken diğer kolu ile de genelevlerde, o zamanki ismiyle kırmızı fenerde, postu sermişti. Son Konya ayaklanmasının ertesi günü buralardaki zavallı sermaye kadınların mahalleyi terkedip Konya Ereğlisine kaçışlarının nedeni bu tarihî tecrübeye dayanıyordu. İstanbul limanında Amerikan bahriyelisinin hovardalığını, rezaletlerini hoş görenlerin ayni görüş ve kökenden geldikleri her halde dikkatlerden kaçmamıştır. Devrimci Türk gençliğinin çeşitli miting ve eylem hareketlerinde böyle rezilliklere yöneldiği hiç görülmüş müdür?

Konya'da mal ve can emniyetini yok eden ayaklanmanın ve tahripIerin tertipçileri ile, eşit şartlar içerisinde, İçişleri Bakanının vilâyet ilgilileri ve A.P. il yöneticileri yaptığı toplantı lginçtir. Bu toplantıdan sonra bakanın «Konya olaylarının irticaî bir mahiyeti yoktur, cana tecavüz olayları vuku bulmamıştır, çapulculuk yapılmamıştır» tarzındaki demeci ilginçtir. Hele zararın hükümetçe ödeneceği biçimindeki sözleri, tıpkı 7 Eylül olaylarında olduğu gibi, suçun ve suçluluğun kaynağını ele vermesi yönünden pek ilginçtir. Kendi kusur ve kabahatlarını devlete ödetmek alışkanlığı, geçmişin çok yaptığı ve şimdi de sorumsuzca tekrarlanan, bir miras olarak sürüp gitmektedir.

27 Mayıs sonrası döneminde, antiemperyalist - hürriyetçi mücadele nihayet ilk şehidini 24 Temmuz günü verdi. Geçen hafta, İstanbul Teknik Üniversitesi öğrenci yurdunun sabaha karşı toplum polisi tarafından basılması sırasında şiddetli cop darbeleri altında komaya giren genç hukuk öğrencisi Vedat Demircioğlu kurtulamıyarak öldü. Amerikan filosu İstanbul limanından demir alıp ayrıldıktan sonra bir taraf, bu ölümle, yeni şerefler kazanırken toplum polisine bu zulmü yaptıranlar da tarih içerisinde şerefsizliklere gömülüyorlardı. Öğrencinin cesedi üç polis ekibi tarafından sabahın erken saatlerinde İstanbuldan âdeta kaçırılmış, üniversiteli arkadaşlarından uzaklaştırılmıştı. Olayın duyulması 24 ve 25 Temmuzda üniversitelilerin şiddetli tepkilerine, öğrenci-polis çatışmasına yol açtı. Vedat Demircioğlu'nun na'şı gizlice ve sür'atle memleketine, Konya Hadım ilçesi Taşkent bucağına götürüldü ve bölge halkının göz yaşları arasında şimdilik orada toprağa verildi. Ama bütün devrimci güçler biliyorlar ki, elbette bir gün bu aziz ölü Anıttepe'de devrim şehitleri arasındaki yerini alacaktı.

Bütün bu olaylar Türk toplumunu derinden derine sarsarken, ayni günlerde, iki çatlak haber de basında boy veriyordu. Birincisinde öğretmenlere hitap eden Millî Eğitim Bakanı: «Öğretmenler ulusal konuları savunacaklarsa bütün imkânlar hazırdır. Görevlerinden istifa ederek karşımıza çıksınlar» diyordu. İkinci haberi ise en büyük tirajlı gazete veriyordu: «Maçor isimli cins bir köpeğin doğum günü partisinde diğer köpek arkadaşları Bobi, Fındık, Çiko, Çeri'ye taze kemik ve viski ikram edilmişti.»

Konya ayaklanması ile buna ilişkin İçişleri Bakanının demeci, antiemperyalist savaşın ilk şehidi Vedat Demircioğlu'nun ölümü, Millî Eğitim Bakanının ilginç sözleri ve Maçor'un doğum günü partisi geçen haftanın en önemli olayları idi Türkiye'de.

Artık olaylar hükümeti aşmıştır. Demokrasiyi ve rejimi kurtarmanın yolu yakın tarihimizin ibret sayfalarında mevcuttur. Gören göz, düşünen kafa, duyan vicdan ve vatan için atan kalp bu kurtuluşun tek çaresidir. Geç kalınmaması lâzımdır. Tarih son pişmanlığı affetmez.

Amerikan üsleri takviye ediliyor

İşbirlikçi AP iktidarı, Amerikanın İncirlik ve Çiğli üslerine yapacağı ek inşaat ve birçok gizli işler için 15 milyon liralık yatırım yapmasına «izin vermiştir». Türk Başbakanı ve Bakanlarının dahi içine adım atamadıkları bu üslerden Dışişleri Bakanlığı, «müşterek savunma tesisi» adıyla söz açmaktadır. Ulusal hareketleri boğmak üzere emperyalizmin kurduğu bu karakollara yapılacak ek yatırımlar için iktidarın «izninden» söz açılması özen tiden başka bir şey değildir. Çünkü Amerikan Temsilciler Meclisi bu ödenek leri daha önceden onaylamış bulunuyordu.

Japonya'daki Amerikan üsleri protesto ediliyor

Japonya'da Amerikanın askerî üsler bulundurmasını protesto eden gençler, bir cephane deposuna hücum etmişler, idare binasını taşa tutmuşlardır. Olay sırasında 16 polis yaralanmıştır.

Hiroşima Üniversitesi öğrencileri de Amerikan savaş malzemelerinin Japonya'dan geçirilmesini protesto etmek için, demiryolu üzerinde 24 saat oturma grevi yapmışlardır.

Ho Şi Minh konuştu: Amerikan orduları yenilecektir

Johnson ile Saygon'un işbirlikçi başbakan N. Van Tiyö, Honolulu'daki Amerikan karargâhında görüşürlerken, Kuzey Vietnam Cumhurbaşkanı Ho Şi Minh, 1954 Cenevre anlaşmalarının 14. yıldönümü dolayısiyle önemli bir mesaj yayınlıyordu.

Mesajda Cenevre anlaşmalarını çiğneyip güneyde kukla bir hükümet kurarak Vietnam halkına bir saldırı savaşına giren Amerikan emperyalizminin mutlaka yenileceği belirtiliyor ve kanıt olarak halkın birliğinden söz açılıyordu:

«Halkımız kahramandır. Tuttuğumuz yol doğrudur. Adalet bizimle beraberdir. Mücadeleye devam azmindeyiz. Bütün ilerici güçlerin destek ve sempatisine sahibiz.»

«... Direnme savaşı 1968 yılında, güneydeki yurttaşlar ve cengâverlerin genel bir taarruza geçmesi ve köyler ve kasabalardaki ayaklanmalar ile yeni bir safhaya girmiştir. Bu genel taarruz, Amerikayı temelinden sarsmış ve beş kıt'ayı heyecan içinde bırakmıştır.

«... Ulusal, demokratik ve barış kuvvetleri ittifakının kurulması da, ülke çapındaki birlik politikasının büyük bir başarısıdır.

«... Paris görüşmelerinde ise, Amerika, büyük bir utanmazlıkla Vietnam'dan karşı bir jest talep etmektedir. Görülmektedir ki, Amerikanın sal dırı savaşından vazgeçmeye niyeti yoktur.

«... Bu vahim durum karşısında, ülkemizin güneyindeki yurttaşların, di renme hareketini güçlendirmekten baş ka yapacakları bir şey yoktur.

«Vietnam ulusu, kurtuluş için Amerikalı emperyalistlerle sonuna kadar mücadele edecektir.»

«Amerikan emperyalistleri hiç şüp hesiz mağlûp olacaktır.

«Halkımız hiç şüphesiz muzaffer olacaktır.

«Yurttaşlar ve cengâverler, ileriye doğru azimle yürüyün..»

Öte yandan Güney Kore'de yapılan son göstermelik genel seçimlerde, başkan adaylarından Dzu, askerî mahkemede yargılanmaktadır.

Suçu, Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi ile masabaşına oturulmasını istemesi.

İngiliz gençliği amerikanın Vietnam politikasına kbrşı

Cenevre anlaşmalarının 14. yıldönümünde İngiliz gençliği «Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesini desteklemek» amacıyla gösteri yapmış ve Ame rika'nın Vietnam politikasını lânetlemiştir. Londra'nın Trafalgar alanında yürüyüşe geçen beş bin genç, Amerikan Büyükelçiliğine giderlerken polisle aralarında şiddetli bir çarpışma olmuş, 37 kişi yaralanmıştır.

İlksenci öğretmenler yürüdü

Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası Federasyonu Genel Kurulu, 23-25 Temmuz tarihlerinde İstanbul'da TÖS salonunda toplandı.

Genel kurulun ikinci gününde Kon ya olayları, delegelerin önünde önemli bir sınav konusu olarak belirdi. İLKSEN delegeleri bu sınavı, Devrim ci Türk Öğretmenine yaraşan bir tutumla verdi. 24 Temmuz yürüyüş kararının alınışı, göğüs kabartıcıydı. İLK SEN'de çatlak ses de yok değildi, fakat devrimci çoğunluk, karşı azınlığı altetmesini biliyordu.

Genel kurul salonunda şu dövizler asılıydı: «Türkiye İlksen Atatürkçü - İlerici - Devrimci ve Anayasadan yanadır», «İlkokul öğretmenleri Türk Millî Eğitiminin ve toplum kalkınmasının temel kaldıraçlarıdır», «Sendikalar sosyal dayanışmanın en ileri şeklidir», «Sendikalar Anayasanın müdafiidirler», «Sendikacılık dinamik kavgacılıktır».

İkisi de Devrimci Sendikalar olduklarına göre, TÖS ile İLKSEN'in ayrı örgütler olarak bulunmaları el-

Yapılacak şey çatışma değil, devrimci yarışmadır. TÖS, TÖDMF ve İLKSEN ilişkilerinin devrimciler tarafından bu ölçüler içinde ele alınması zorunluğu vardır. Örgütler arasında eleştiriler olmayacak değildir, ama bu eleştirilerin, DEV-GÜÇ'ün kardeş kuruluşlarının, ortak ilkeler ışığında bir devrimcilik yarışı eleştirileri olması gerekmektedir. Ağabey kuruluş olan TÖS'ün ve halen ana kuruluş olan TÖDMF'nin bu ölçüleri gözönünde bulunduracaklarını, İLKSEN'in ise bu topluluğa kardeş devrimci öğretmen kuruluşu olarak sevinçle koşacağını ummamak için sebep yoktur.

Demokratik Devrim Derneğinin bildirisi

Demokratik Devrim Derneği öğrenci-polis çatışması dolayısiyle aşağıdaki bildiriyi yayınlamıştır:

Son günlerde, gençliğin, Amerikan 6 filosunun İstanbula gelişini protesto amacı ile düzenlediği gösterilere karşı, polisin davranışı, iktidarın tutumunu bütün açıklığı ile ortaya koymuştur. Polis, Türk gençlerine düşmancasına saldırırken; Amerikalılar kendileri için yapılan bu hizmeti, onlara öğle yemeği yollamak suretiyle mükâfatlandırmıştır.

Bu olay, Menderes iktidarının evlâtlarımızı Amerikan emperyalizminin çıkarları uğruna Kore'de ölüme yollamasından beri Türkiyedeki bir iktidarın kendi ulusuna karşı, Amerikan emperyalizmini koruduğunu en açık şekilde ortaya koymaktadr.

İktidar devamlı olarak irticaa tâviz ler vermiş, Atatürk, ordu, gençlik ve yurdumuzda ileri, namuslu, iyi ne varsa, hepsine düşman bir güruhu besleyip geliştirmiştir.

Gencecikbir Şehit Vedat Demircioğlu

Son Konya olaylarında görüldüğü gibi, müslümanlık ve milliyetçilik kisvesi altında, memleketi yabancı emperyalizme peşkeş çekmek isteyen topluluklar, Amerikaya karşı yapılan hareketi kendilerine karşı yapılmış sayacak kadar millî bilinç ve haysiyetlerini kaybedip, gençlere, orduya, öğretmenlere ve bütün ilerici kuruluşlara karşı çıkmıştır.

Son günlerin bilânçosu açıktır: Emperyalizme karşı, bağımsızlıktan yana oldukları için dövülen, sakat bırakılan gençler, kayıp öğrenciler, sövülen tartaklanan öğretmenler, yakılan, yıkılan kitabevi ve koca bir matbaa... Bir de gencecik bir şehit...

İktidar, irticaa tâvizler vererek başlattığı bu hareketi istediği zaman durduramıyacağını, kullandığı silâhın geıi tepebileceğini bilmelidir. Bu tip davranışlar, iktidarın sonunu yaklaştır maktadır. Türkiye'de bu oyunlara göz yummayacak halktan yana bir ordu, namuslu emekçiler, gençlik, öğretmenler ve ilerici kuruluşlar vardır.

Guevara'nın katilleri güç durumda

Guevera'nın öldürülmesinde başrolü oynıyan Bolivya Cumhurbaşkanı Barvientos'un işleri beklendiği gibi ters ine gitmeye başlamıştır. Bolivya dağlarında Guevera'nın devrimci bayrağı yeniden dalgalanmaya başlamıştır. Gerillacılar yer yer ağırlıklarını duyurmaktadır.

Gerici Amerikan iktidara karşı çeşitli kesimlerden muhalefet artmaktadır. Bu durumda iktidar baskısını daha da arttırmaya yönelmiştir. «Devrimci Ulusal Hareket» yöneticilerinden bir senatörle eski hükümet üyelerinden biri «yıkıcı faaliyet» ithamiyle tutuklanmıştır.

Hükümet istifa etmiştir. Cumhurbaşkanı Barrintos basın toplantısında birçok çalışma arkadaşının kendisini terkettiğinden yakınmıştır.

«Che Guevera'nın Günlüğü» nü Küba'ya ileten ve sonra Şili'ye sığınan İçişleri Bakanı Antonio Arguedas ile cumhurbaşkanı yardımcısı Salinas ken disini terkeden yakınlarındandır. CIA ya bel bağlıyan bütün işbirlikçiler gibi Barrientos da akıbetine hazırlanmalıdır.

11 Köy daha Amerika'ya defol dedi

Malatya'nın Akçadağ ilçesine bağlı 11 köy muhtarı Amerikan emperyalizmine karşı bir bildiri yayınlayarak İstanbul'da anti-emperyalist mücadele veren gençleri desteklediklerini bildirmişlerdir. Bildiri aynen şöyledir:

Akçadağın Devrimci köy muhtarları olarak. Ulusal çıkarlarımızın bekçiliğini yapan, Türk gençliğinin İstanbul-daki çirkin Amerikalının çirkin oyunlarına karşı direnişini desteklerken Amerika bahriyelisinin hovardalığını koruyan polisin saldırısını şiddetle protesto ederiz.

Ezilen ve sömürülen yurttaşlar!

Kardeşler,

Dünyanın ve düvelimizin iyi insanlarına son defa derizki:

Bu topraklar ecdadımızın kanlariyle yoğrulmuş. Topraklarımıza göz koyan gâvurları kovmak için, dağlara ve çöllere üleşlerimizi serdikdik. Büyük Allahın yardımıyla muradımıza kavuştuk. Çünkü gâvuru toprağımızdan sildik süpürdük. Bu uğurda can veren atalarımızın ruhu şad olsun...

Gel gör ki: Son yıllarda yardım veriyoruz diye yine çirkin ve Gâvur Amerikalının bir tuzağına takıldık. Biz avucuyla yardım veren Amerikalı, kucak kucak memlekete taşımazsa yardım verebilir mi? Kaşımıza gözümüze hayran değil, Baba Ata dostluğumuz da yok. Öyleyse neden bu kadar topraklarımızda yalanıp durmaktadır?

Kardeşler,

Her ne yana baksak bir Gâvur Amerika radarı, bir Amerika üssü bir Amerika tesisi ve bir Amerika askeri. Yol kenarlarında büyük büyük levhalar SHEL, MOBİL, petrol şirketlerini gözünüzle görüyorsunuz. Her akşam radyolarınızı dinlerseniz, Amerika canavarlığını kendi kulağınızla işitiyorsunuz. Viyetnam mazlumlarına yaptığı zülüm ve vahşeti görülmemiştir. Gebe anaların karnına süngü taktığını, gelinlerin ve gelinlik kızların haya yerlerine kazıklar soktuğunu, göğüslerine ip bağlayıp yerlerde sürüdüğünü, O yetmemiş gibi tarlasında çalışan köylülere ateş açtığını hergün gazetelerde ve dergilerde okumaktasınız. Kan kokusundan hoşlanan gavur Amerika ile dostluğu kuranlar, ona çanak tutanlar kendi menfaatlarından başka hiçbir şey düşünmüyorlar. Düvelimizin de Viyetnam gibi olacağı apaçıktırlar. Çünkü kurtla kuzu arkadaş olamaz.

AMARİKA'YA ÇANAK TUTAN VAR

Gardaşlar!

Biz politika yapmıyoruz, çünkü seçimler geçti. Kendi memleketimizin çıkarına çalışmak görevimizdir. Bu memleketin sahipleri ne Amerikalı ne de ona çanak tutanlardır. Cephelerde ölenler biziz. Sınırlarda nöbet tutanlar biziz. Oy verenler biziz. O halde herşey biziz demektir. Oysa bizi temsil edenler bizden habersiz 52 gizli Amerika andlaşması imzalamışlar. Nato gibi bir Amarika tuzağına bizi düşürmüşler. Uğurundan kan döktüğümüz toprakların 35 milyon metre karesini Amarika gavuruna vermişler. Oysa kimin malını kime veriyorlar. Hâlâ topraklarımız kan kokuyor silâhımızda barut kokusu silinmedi.

İŞTE AMARİKA'LIYI SEVMİYORUZ

Biz diyoruzki, Amerikalıyı sevmiyoruz... Sevmiyoruz. Sevmediğimiz bir ecnebinin topraklarımızda gezmesini istemiyoruz. Eğer dostluksa da misafirlikse de yetsin gayri doyduk tümünden.

ÇETİN BİR SAVAŞ VERİLMEDİKÇE

Şu bir gerçektir ki: Düvelimizin önemli noktalarını Amerikaıllar ele geçirmiş radariyle, üssü ile tesisiyle, askeriyle, şirketiyle işgal altına alınan topraklarımız, gâvur üssünden, gâvur tesisinden, gâvur bayrağından ve gâvur radarından temizlenmedikçe, kararımız karardır. Bu ikinci Milli kurtuluş savaşımızdır. Tüm iyi insanlara, namuslu ve müslüman gardaşlarımıza duyururuz ki: Hakları çiğnenenler, ezilip sömürülenler, hakların elde etmek için bizzat direnmedikçe, etkili bir savaşı almadıkça, haksızlıklardan ve içinde bulundukları gâvur baskısına, Nato teşkilâtına, gâvur Amarika gizli ve ikili andlaşmalarına, her türlü sömürme ve sömürülme yani insanın insan tarafından sömürülmesine HAYIR demedikçe: BAĞIMSIZ ve SERBEST BİR DÜVEL KURAMAYIZ...

İŞTE ECNEBİ GÂVURUNA TEK İHTARIMIZ: DEFOL... DEFOL...

Keller köyü muhtarı: Hasan Erdoğdu. Çimiş köyü muhtarı: Mehmet Akgün. Durul ova köyü muhtarı: Ali Bali. Ören köyü muhtarı: Necmettin Durmuş. Dumuklu köyü muhtarı: Ali Akgün. Çevirme köyü muhtarı: Köse Polat. Kâhyalı köyü muhtarı: Mustafa Mordeniz. Balhacı köyü muhtarı: Hasan Bali. Harun Uşağı muhtarı: Hasan Dışkaya. Hançerli köyü muhtarı: 1. Aza. Hılfo Akça. Yer İkinciler köyü muhtarı: Mustafa Üstün.

Ayıkla Pirincin taşını

Rıfat ILGAZ

KANUN

Yüksek Seçim Kurulu, AP. nin İstanbul Belediye Meclisi ile ilgili şikâyetlerini geri çevirmiş, hem de kesin olarak. Şöyle diyor Kurul: «Kanunlarımız, kurulumuzun verdiği kesin yargı kararlarına karşı, şikâyet yollarını kapamıştır!»

Kapayan kim? Kanun! AP. bu kanunu bilseydi iki listeyle çıkar da, bu duruma düşer miydi?

Onlar, öğrenmek için başvurmazlar, kanuna şair Fikret'i haklı çıkarmak için sadece ayak vururlar!

YEŞİLAY'LA BADANACILAR

Konya'da emperyalizmi tel'in mitingine izin verilmemesini isteyen ler arasında, Yeşilay Derneği ile Badanacılar Cemiyeti de varmış! Nerden nereye!...

Ama Konya'daki olayları inceleyince, insan buluyor, çözüm yolunu.

Ayaklananlar, kırıp döktükleri gece kulüplerinde, önce viskiye, rakıya saldırmışlar! Sonra da kafaları bulunca, tutmuşlar genelevin yolunu!

Emperyalizm mi? Önce viskiden genelevden başlayacaksın incelemeye, işte böyle! Dost mu olacaksın, düşman mı, sonraya bırakacaksın!

Süper Mürşit Necip Fazıl da böyle yapardı. Kumarhaneden basılınca, «İncelemek için oynuyorum!» derdi.

Konyalı emperyalizm taraflıları, hele birkaç kere basılsınlar «hane» lerde. Öğrensinler emperyalizmin girdisini çıktısını. İş viskiyle başlayıp badanada kalıyor mu, anlasınlar!

BÜYÜDÜ

Fazıl Küçük, Ankara'da mücahitlere öğüt vermiş, sakın gençlik hareketlerine karışmayın diye.

Yaaa! Demek böyle oldu! Fazıl Küçük bu 6. filonun, hani o 6. filo olduğunu unuttu demek!

Eh! gençler de Kıbrıs işine karışmasınlar mı bundan sonra!

KARŞILIK

Eski Cinayet Masası şeflerinden biri, bir cinayet işine karışmış, yüz bin lira karşılığı!

Akıllıca bir alış-veriş! Bu gibi işlere çok ucuza karışan görevliler türedi, son günlerde... Bir öğünlük kumanya karşılığı!

TEŞHİS

İnönü :

«Konya olaylarına, doğru bir teşhis konmazsa, felâketler olabilir!» demiş.

Kim koyacak bu teşhisi?

Doktor Sükan mı,

Bu teşhisi sağ olsaydı da, ustası Dr. Namık Gedik koysaydı!

Bir genç polisler tarafından götürülüyor

Kanlı Perşembe

Vedat Demircioğlunun öldüğü kesin leşmişti. Öğrenciler büyük bir infial içindeydiler. Vedat, anti-emperyalist savaşın şehidiydi. 6. Filonun uğruna öldürülmüştü. Ayrı ayrı toparlandılar, 3 koldan protesto yürüyüşüne geçtiler. Teknik Üniversiteliler vilâyetin önüne geldikte, toplum polisi hazır ve nazırdı. Çelenk koyamazsınız dedi. Copladı, tutukladı. Ardından İstanbul Üniversitesi grubu geldi. Polis onları da karşıladı. Yürüyemezsiniz, dağılın dedi. Öğrenciler konuştular, azız dediler, çoğalalım öyle gelelim dediler. Cağaloğluna çıkarlarken FKF liler göründü. Siyah flâma siyah pankartlar ve ortalarında Vedat'ın resimleri. Birleşildi, vilâyete inildi. Polis gene önde. Bu defa sorgu sual etmeden coplar işledi. Öğrenciler arabaya atıldı. FKF liler oturdular, oturanlar götürüldü, götürülenlerin sayısı 30 u geçmişti ki öğrencilerden bir kısmı hepimizi götürsünler dediler. Bir kısmı ise direniyorlardı. Eylemi kim yürütecek? Üniversiteye dönelim tekrar geliriz». Bir iki sert tartışma, üniversiteye dönüldü. Toplanıldı. tekrar yüründü Divan yoluna. Polis bu defa da karşıdaydı, saldırıya geçti. Öğrenciler taşlar yağdırdılar, taşlar bitti. En önde bayrak taşıyan gencin başına 5 polis üşüşmüş tü. Bayrağı başına sardılar, vur Allah vur. Öğrenciler dağıldılar. Polis hıncını alamadı, yakındaki Balıkesir Yurdunu bastı. Kapılar kırdı, ders çalışan öğrencileri de coptan geçirdi. Öğrenciler gene üniversitede toplanmışlardı. Sabah tören vardı. Vedat'ın töreni. Törende buluşacaklardı. Sabah oldu tören başladı. Konuşanlar konuştu ve bayrağa sarılı tabutun ardından binler yürüdü. Tabut sembolikti. Vedat'ın cenazesini gece Konya'ya kaçırmışlardı. Ama binler, Vedat'ın cenazesini el üstünde taşıyor, kimseye vermeyiz diyorlardı.

Adliyeye gelindi. Polis adliyenin kapısında göründü. Protesto sesleri yükseldi. Daha sonra Cağaloğluna doğru yola koyuldu kalabalık. Hürriyetin önüne gelinmişti ki coplu, kalkanlı polisler koşar adım saldırıya geçtiler. Kalabalık önce geriledi. Tabutu taşıyan kızlar ve erkekler kaldı önde. Bir genç kızlara kaçın dedikten sonra saldırıya geçen polisle karşı karşıya kaldı. Polis copunu kaldırdı, genç yumruğunu ve her ikisi de aynı anda indiler. Polis sendeledi, genç ikinci hamleye hazırlandı, 6 cop birden indi başına. Bir daha bir daha indiler, genç döndü ve düştü yere.

Polisler muzaffer ilerliyorlardı önlerindekileri döve döve. Birden bir taş yağmuru başladı. Kaçanlar durmuşlar, Kız Lisesinin yanındaki inşaattan aldıkları taşlarla döven polise karşı koyuyorlardı. Polis önce duraladı, sonra kaçmaya başladı. Gençler taşlarla kovalıyorlardı. Mavi polis arabaları büyük bir acelecilikle geri çekilmeye çalışıyordu. Taşlar camlar kırdı. Polisler Yereatan caddesine kadar indiler. Öğrenciler Nuruosmaniye de barikat kurdular. Caddenin girişindeki inşaattan tuğlaları aldılar. Polisler taşlarla hücuma geçtikte, öğrenciler karşı koydular. Toplum polisi halkı teşvik ediyordu. «Vurun» diyordu, «Komünistlere vurun».

Bugün gazetesinin önündeki bir kaç kişi de katıldı polisin cihadına. Onlar da taşlarla saldırdılar, öğrenciler şiddetle karşı koyuyorlardı. Birkaç polisin kanlar içinde kaldığı görüldü.

Bu sırada inzibatlar geldi. Öğrenci ile polis arasına girdi. Polisler inzibatları da iterek öğrencilere saldırmak istediler fakat muvaffak olamadılar. Asker polise karşı koydu. Öğrenci yavaş yavaş geri çekildi. Gelen askerler sevinçle karşılanıyorlardı. Mehmetçik, sevilmenin gururuyla görevini yapıyordu.

Öğrenciler üniversiteye döndüler. Öğleden sonra saat 16 yı gösterirken, marşlar söyliyerek tekrar çıkmışlardı. Kalabalıktılar çok kalabalık. Belki bin belki iki belki beş bin. Yürüyorlardı, bağımsızlık, özgürlük türküleri söyleyerek.

Divanyolunda polis çıkamadı karşılarına. Asker geldi, öğrenciler durdular. Yakalanan, götürülen arkadaşlarını istiyorlardı. Komutanlar öğrencilerin serbest bırakılacağını vadettiler ve gene marşlar söylenerek dönüldü üniversiteye.

Bağımsızlık mücadelesinde gerekince her şeyi göze alabileceğini göstermişti gençlik. Her şeyi... Ve işbirlikçi iktidara haykırıyordu, tam bağımsız gerçekten Demokratik Türkiye'ye doğru...

Polis saldırıya geçerken...

POLİS

Ne bizimle uğraşırsın
Bağımsız kal tutma polis,
Köle gibi çalışırsın
Bana pusu kurma polis.

Amerikan kulu olma
Onun için karşı durma
Azmış yaram copla vurma
Bu vatanı satma polis.

Satılmışa satılır mı
Halk çocuğu yanılır mı,
Gece yuvam basılır mı
Sen haksıza uyma polis.

FERMANİ'yim akın akın
Gafil emre uyma sakın
Hesap sormak günü yakın
Türk gencine vurma polis.

Âşık FERMANİ

Hizb - üt Tahrircilerin şiarlarının Konya olaylarında tekrarlanması, mason olduğu söylenenlere, barlara ve bazı otellere saldırılması, komprador burjuvazi ile feodal unsurların desteğindeki olayların rengini iyice karartmaktadır.

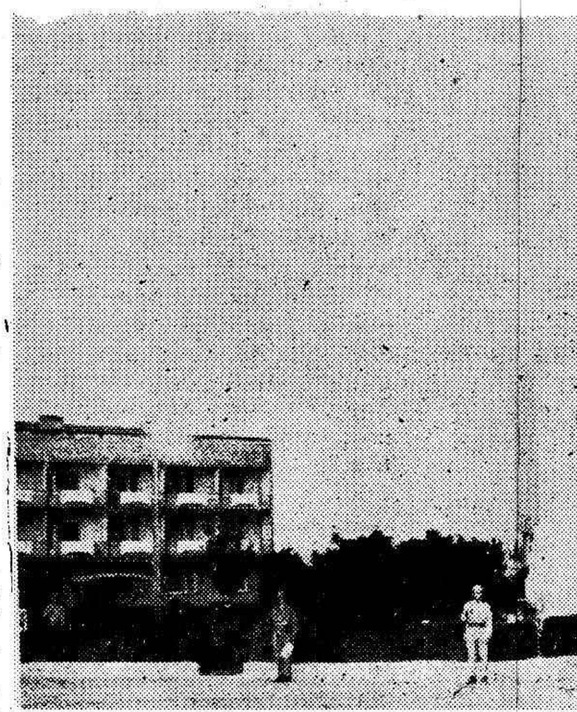
KONYA OLAYLARI: irticaın başkaldırması

A. SAY

Ankara temsilcimiz Ahmet Say, Konya'daki gerici hareketin hemen ertesinde Konya'ya giderek olayları yerinde incelemiştir. Say arkadaşımızın hazırladığı yazı ve resimleri aşağıda sunuyoruz:

Olaylardan sonra E

24 Temmuz

Duyunca, gittik Konya'ya.

Konya, nüfusu yüzbinin üzerinde olan büyük boy kentlerimizden biri. Kendi adıyla anılan ovasının göbeğinde, Orta Anadolu'nun göbeğinde, bozkırın göbeğinde, Türkiye'nin ölçülerine göre modern görünüşlü bir kent... Ana caddelerinin hepsi asfalt. Caddelerdeki binaların hemen hepsi dört kat.

İşte böyle asfalt caddeli, dörder katlı apartmanlı bir kente girdik olayların ertesi günü. Doğrusu ya, ilk bakışta, herşey yerli yerinde gözüküyordu. İnsanlar asfalt caddelerde sükûnetle dolaşıyor, apartmanlar bozkırın berrak havasında pırıl pırıl yükseliyor. taksiler, dolmuşlar olağan bir şekilde gidip geliyor, Karışıklığa, bozukluğa dair herhangi bir iz göze çarpmıyordu. Bir gece öncesinin olaylarını sanki hemen yutmuş, hazmedivermişti Konya.

Ankara'dan beraber geldiğimiz arkadaş da, ben de şaşırmıştık. Ne insanlar istifini bozuyor, ne caddeler istifini bozuyor, ne de evler, binalar; taşıtlar «bana mısın?» diyordu.

«Öğretmenler Derneğini soralım, oraya gidelim». dedik.

Durakta bir adam duruyordu. Yaz kıyafetli, rahat yüzlü bir adam. Yanaşıp tam soracağım sırada, bizim arkadaş, adamın elindeki tesbihi işaret etti. Ona sormaktan vazgeçtik. Başka birini bulduk. Güler yüzle cevap verdi bu başkası. Öğretmenler Derneğinin yolunu iyice anlattı..

Girdik Öğretmenler Derneğinin sokağına. Sağda solda hep tabelâ arıyoruz. Sağa bakarız yok, sola bakarız yok. Yolun sonuna dek gittik. Geri döndük, bir daha bakındık, gene yok. Eh, soralım öyleyse dedik. Hemen oracıkta bir sinema vardı. Sinemanın önünde, yanyana sandalyasını atmış, konuşan beş-altı adam...

«Afdersiniz, Öğretmenler Derneğini arıyorduk da..»

«Dernek mernek kalmadı gayrı burda!» diye cevap verdi biri. «Yıhıldı..»

Başka biri:

«Na şu karakolun karşısındaydı» dedi.

Beşi birden bizi yukardan aşağı süzüyordu.

Dönüp karakolun karşısına doğru gittik. Ayyyy! Adamların söylediği doğruymuş yahu! Dernek mernek kalmamış! Cam değil, çerçeve de kalmamış. Yalnız tuğla duvarlar kalmış. Ve o kırmızı tuğla duvarları saran enkaz parçaları. Cam kırıkları, taşlar, kırık iskemleler, tahta parçaları, bezler, eğrilmiş tenekeler, kâğıtlar, cinsi belli olmayan molozlar, parçalar, döküntüler, döküntüler...

Oradan «Yeni Konya» gazetesine gittik. Orası da aynı enkaz dağınıklığında. Orası da paramparça. Yerdeki taşlar kafa iriliğinde hem. Cam çerçeve mi dayanır? Can mı dayanır? Baskına uğrayan muhabirler ucuz kurtarmış canlarını...

«Torrance» diye Amerika'daki bir kentin adı verilen gazino da Öğretmenler Derneğinden, ya da Yeni Konya gazetesinden aşağı kalmıyor.

Şunu anladık: Tahrip edilecek yerler, cımbızla ayıklanır gibi belirlenmiş ve yalnızca o hedeflere saldırılmış. Ötesi hep bildiğimiz Konya! Temiz asfalt caddeli, dört kat apartmanlı yüzbinlik Konya... İşini biliyor bu gericiler. Hedefini, kitleleri sürükliyeceği yeri, milim sektirmeden biliyor. Herşey hesaplı kitaplı, bilinçli... Türkiye'de solcular dırdır etmeden karşılıklı geçip, tavla bile oynayamazken, ırtica, vuracağı hedefleri göz açıp kapayınca ya kadar saptayıp mahvetmesini biliyor. Konya'daki hedefler şunlar: Öğretmenler Sendikası, TİP il merkezi, Öğretmenler Derneği, Yeni Konya Gazetesi, Torrance Gazinosu ve üç pavyon, üç içkili lokanta, iki otel, iki kitapçı dükkânı.

Olaylardan birkaç saat önce gericilerin dağıttığı bildirilerde şöyle deniyordu:

Tüm solculara sesleniyoruz:

Kızıla bulanmış sapık fikirlerinizden vazgeçmediğiniz, sokak hareketlerini terketmediğiniz takdirde, yuvalandığınız merkezleri size mezar edeceğiz. Bu vahşi hareketleriniz karşısında milliyetçi Türk gençliğinin direnme hakkından doğacak olaylardan mesuliyet kabul etmiyeceğimizi kamu oyuna duyuruyoruz.»

Kısacası, saldırısını önceden ilân etmekten çekinmiyordu gericiler, Meydan onlarındı. Bu meydanda politika atını da oynatırlar, derneklere, sendikalara da saldırırlar, cana da kastederler ve sonra ellerini çırpıp evlerine dönerlerdi.

Olayların ertesi günü, böyle bir Konya gördük...

VALİ MUAVİNİYLE PAZARLIK

Saldırılara tanık olan bir Konyalı şunları anlattı:

«Akşamüstü işten çıkmış eve dönüyordum. Vilâyetin önünde kırk-elli kişilik bir kalabalık vardı. Meseleyi anlamak için yaklaştım. Bu gurup, izinli olan valiye vekâlet etmekte olan vali muavinini ortasına almış, çıkacak olan olaylardan sorumluluk kabul etmiyeceğini söylüyordu. Garip bir pazarlıktı bu. Vali muavini, Amerikan aleyhtarı mitingin yapılmıyacağını, mitingcilerin yeniden dilekçe verdiklerini söylüyor, ötekilerse, galeyana gelmiş olan halkın olay çıkartacağı tehditini savurmakta ısrar ediyordu. Sümerbankta tezgâhtar olarak çalışan İhsan Köseoğlu adındaki biri de, vali muavininin burnuna girmiş, bağırıp çağırıyordu. Saldırıları getiren çekirdek, vali muavinin kıskaca alan işte bu guruptu.»

Başka bir Konyalı ise şöyle konuştu:

«Olayları fiilen yaratan kelikçilerdi. Konya dilinde kelikçi, zanaatkâr ve esnafa denir. Bunlar, kalfalarını, çıraklarını da beraberinde sürükleyerek kalabalığı büyütüyorlar ve beyni yıkanmış bu zavallıları yakıp yıkmaya yöneltiyorlardı.»

Mahallî gazetelerden aşırı sağcı «Hamle» adındaki gazete de, Konyadaki 19 derneğin Amerika'yı tel'in mitingini reddettiğini yayıyordu. Gazetede çıkan 19 derneğin ortak bildirisi şöyleydi:

«Siyaset dışı kalması icabeden TÖS, DST ve TÖDMF tarafından tertip olunan Amerikan emperyalizmini tel'in mitingi siyasî mahiyette olduğundan, tertip edenler için kanunî takibata geçilmesi icap eder. Mitingin yapılması için verilen iznin kaldırılmasını, Konya galeyan haline gelmiş bulunduğu cihetle yüksek makamınıza arzederiz.»

Ve başta Komünizmle Mücadele Derneği ile Konya Ticaret ve Sanayi Odası olmak üzere tam 19 dernek, bu dilekçenin altına imza koyuyordu.

PERDENİN ÖNÜNDEKİLER

İstanbul ve Ankara'nın günlük basını, olayların seyrini ayrıntılarıyla anlatıyor, ancak olayların tahlilini sağlayacak ipuçlarını nedense veremiyordu. Neden çıkmıştı olaylar? İpler kimlerin elindeydi?

Oysaki, bu soruların cevabı, Konya'da bulunan herkes için kolaydı. Hem artık soyut olarak «emperyalizmin işbirlikçileri» diye konuşulmuyor, bu işbirlikçilerin kimler olduğu parmakla gösterilebiliyordu. Konya'daki irticaî hareketleri başlangıçta perde arkasından yönetenler, şimdi düpedüz perde önüne çıkmışlardı. Çarşamba günü yapılan tevkifler, olayları yönetenlerin adlarını bir bir ortaya koyuyordu:

1 — Hacı Asım Sözbir. (Komünizmle Mücadele Derneği ikinci başkanı).

2 — Hacı Ahmet Sait Uğurlu. (Komünizmle Mücadele Derneği başkanı).

3 — Ahmet Kozan (Berberler Derneği Başkanı).

4 — Mustafa Ekici. (Marangozlar Derneği Başkanı).

5 — Hasan Ağalar (Kunduracılar Derneği Başkanı).

Ve çok kişiden duyduğumuz gibi, eski Demokrat Parti Milletvekili, Konya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Muhiddin Güzelkılıç, olayların baş tahrikçilerindendi. Bir de, Konya'da feodalizmin baş temsilcilerinden Haydar Koyuncu'nun adı dolaşıyordu dillerde. Dahası var mı? İrticayı hangi unsurların körüklediğini anlatmak için, bundan daha açık konuşulabilir miydi?

POLİS NEDEN MÜDAHALE ETMEDİ?

Herkes bunu soruyor Konya'da. Polis neden olayları önlemeye çalışmadı? Hele Öğretmenler Derneği ve Sendikasının tam karşısında bir polis karakolu bulunurken, karakol saldırıya nasıl olup da seyirci kalabilirdi? Derneğin ve Sendikanın camları çerçeveleri parçalanıp, üst katlardan demirbaş eşyalar sokağa fırlatılırken, üst katlara çıkan gözü dönmüş gericiler taş ve sopayla öğretmenleri döverken, Mükerrem Mermer adında bir öğretmen hastanelik edilirken, yirmi metre ötedeki polis karakolu uykudan uyanmamış mıydı? Yoksa onlar da mı, **«Halkın galeyana gelmesi ve komünistleri ezmesi karşısında mesuliyet kabul etmiyeceklerini»** ilân etmişlerdi?

Bu sorulara sendika üyesi bir öğretmen cevap verdi:

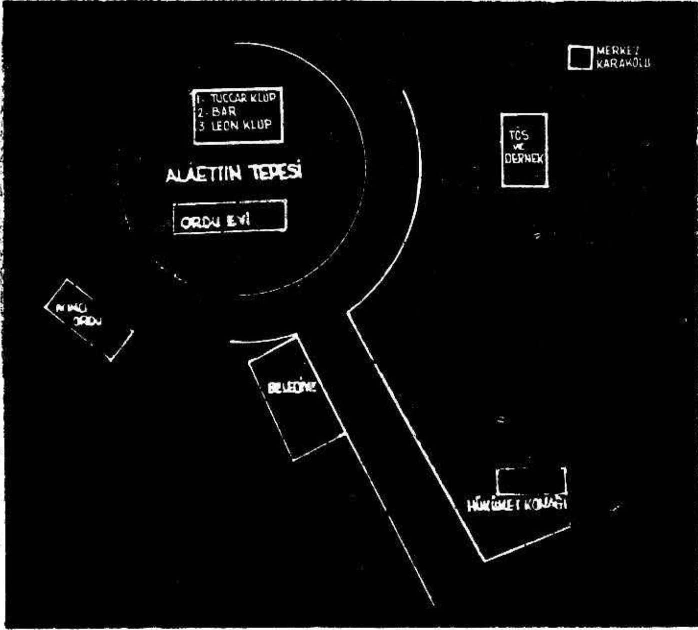
«Polisin bu son olaylar karşısındaki tavrını Türkiye'de bilmeyen devrimci kaldı mı? Şu gerçeği kesinlikle belirteyim ki, Türk öğretmeni, polisin yardımına muhtaç değildir.»

Aynı evde yattığımız bir öğretmen ise, ikinci ordu komutanı Nazmı Karakoç'un beyanatını üzülerek okuduğunu belirterek şunları ekliyordu:

«Konyalı devrimcilerin övündüğü İkinci Ordumuzun Komutanı sayın Karakoç, orduevine saldıracak olanların ellerini kıracağını söyledi. Gericiler gerçi bize yaptıkları saldırıyı orduya yöneltemediler ama, Türk öğretmenine ve Türkiye'nin tüm devrimci güçlerine saldıracak olanların da ellerinin kırılması gerekmez mi? Ordumuzun, hazerde ve savaşta, yurdumuzun güvenliğine kastedecek iç ve dış düşmanlara aman vermiyeceğinden eminiz.»

MASONLARA ÖLÜM!

Konyalı devrimciler arasında konuşup, olayların biraz daha nedenlerine inmeye çalışırken, önemli bir nokta daha meydana çıktı: Gericiler, saldırıya geçerken her ne kadar solcuları bahane etmiş idiyseler de, gerek yayınlanan beyannameler ve gerekse saldırı hedeflerinin tâyini, başka bir gerçeği daha aydınlatıyordu: Mason bilinen bazı kişilerin özel mlkiyetine

Yukardaki krokide, yakıp yıkma olaylarının merkezleri görülüyor. Krokiden de anlaşılacağı gibi, Öğretmenler Derneği ile polis karakolu arasında sadece yirmi metre kadar bir mesafe vardır.

Konya olaylarının tahlili

Geçen hafta salı akşamı, Konya'da başgösteren gerici hareket, günlük basında değişik biçimlerde yorumlanmıştır. Bazı sol yazarların da katıldığı bu yorum merakının getirdiği yargılar, bizce gerçeğe yakın değildir. TÜRK SOLU olarak, Konya olaylarının özünü veren birkaç önemli noktayı burada belirtmeyi gerekli sayıyoruz.

Önce kesinlikle bilmeliyiz ki, Konya'daki olayları çıkaranlar halk değil, halka karşı olan unsurlardır. Olayarın yöneticisi durumundakiler, feodalizmin ve komprador burjuvazinin, Konyadaki temsilcileridir. Basına geçen dört bin kişilik bir kalabalığa bakarak, olaylara halkın da karıştığını söylemek; halka ve halk düşmanlarını ayırt edememek demektir.

Birkaç bin kişilik bir grubun barlara, gazinolara, otellere saldırmasını; «başlangıçta istismar edilse bile, halk gene bildiğini okuyor» şeklinde yorumlamak, olaylara tamamen ters anlam kazandırmaktır. Feodalizm, tek başına kupkuru bir «ağa» demek değildir. Ağalık, bir müessesedir. Kendi işlerini yürütecek, uygulayacak bir çevresi vardır. Kâhyasından din adamına, uşağından seyisine, zorbasından çalgıcısına kadar, işleri yürütecek belli bir çevreyi kapsar ve feodalizmin iedolojisi durumundaki ümmetçilik de, bu sömürü mekanizmasını müessesenin bütünü içinde pekiştirmeye yarar.

Zorbalığın geçmediği yerde, ümmetçilik, ümmetçiliğin fazla etkili olamadığı yerde, kadın oynatmak, feodalizmin olağan yönleridir. Bu bakımdan, ümmetçilerin bar ve pavyonları tahrip etmesini halkçı bir davranış olarak görmek, yanlıştır.

Ümmetçilerin masonluğa, hristiyanlığa, meyhanelere düşman olması başka şeydir. Halkın (yani küçük burjuvazi dahil, işçi ve köylülerin) hâkim sınıfların eğlence yerlerini kınaması başka şey. Hâkim sınıfları eğlence biçimine kadar kınayan ve bunun bilinciyle davranan kimse, feodal değer ölçülerini çoktan aşmış demektir.

Bu gerçeği ayırt edemediğimiz zaman, işbirlikçi çevrelerin toparlayıp getirdiği güruhu, tabiî ki «halk» olarak nitelemek yanlışına düşeriz.

Konya olaylarında bizce ilginç olan taraf şudur: Ticaret ve Sanayi Odasının temsilcileriyle feodal unsurlar hangi noktaya kadar ittifak halindedir ve hangi noktada birbirinden ayrılmakta, hattâ çatışmaktadır. Gözlemlerimiz de gösteriyor ki, her iki tarafın yönettiği güruh, devrimci bir kuruluşa saldırırken, tam ittifak halindedir. Ama bir komprador burjuvazi temsilcisinin, «masonlara ölüm!», «İslâm Birliği!», «kahrolsun hristiyanlık!» gibi nârâlarla ittifak halinde olduğu söylenemez.

Millî bilinç aşamasına gelmemiş feodal unsurlar için; «İslâm Birliği» şiarı ne denli olağansa, bir komprador için mason olmak da aynı ölçüde olağandır. İşte bu noktada, iki ayrı sınıf arasinda bir çelişkinin bulunduğunu saptayabiliriz. Sözünü ettiğimiz bu çelişki, Adalet Partisi içinde post kavgasina varacak kadar etkin olmaktadır.

Partinin üst kademesinde şimdilik, ticaret burjuvazisi hâkim görünmektedir. Ama Konya olaylarında durum tersi olmuştur. Barlara, pavyonlara, gazinolara; eğlenceli otellere, Torrance gazinosuna, ilerici olmadığı kesinlikle bilinen bir yayımevine yapılan saldırılar, olaylara daha çok feodallerin damgasını vurduğunu göstermektedir.

sonra Konya Öğretmenler Derneğinin önü

mmuz sabahı Konya'da Atatürk anıtı

«Yeni Konya» gazetesi binası

Olay gecesi Konya'da askerî birlikler

24 Temmuz.

ve bunların toplantı yaptığı lokallere de saldırılmıştı. Olaylardan bir gün sonra, 25 Temmuz Çarşamba günü çıkan Hamle gazetesindeki şu bildırı metnine bir göz atalım:

«Bütün Milletin evlâtları!

Muhitinizdeki milliyetçi teşekküller etrafında ve bütün milliyetçe teşkilâtların demirden cephesi MÜCADELE BİRLİĞİ etrafında süratle teşkilâtlanın!

Millet imanının rehberliğinde yapılacak «buhrandan kurtuluş mücadelesi» Türkiye'de komünist, Yahudi ve Hıristiyan hâkimiyeti kalmayıncaya kadar;

Bütün millet düşmanlarının ajanları ve bezirgânları yok olasıya kadar devam edecektir.

Zafer, Hakkın ve Hakka inanlarındır!»

Görüldüğü gibi, Konya olaylarını yaratan saldırganların tek düşmanı solcular değildir. Gericiler, devrimcilere olduğu kadar, Yahudi ve Hıristiyan hâkimiyetine, üstelik bezirgânlara düşmandırlar.

Yakıp yıkma sırasında, hep bir ağızdan «İslâm Birliği» nâralarının atıldırılması, olaylara çok ilginç bir renk vermektedir. Her halde, bu rengin teşhisi, Türkiyedeki devrimciler kadar Demirel ve çevresini de ilgilendirmektedir.

KONYA DEVRİMCİLERİ HAZIRLIKLI

Olaylardan gereken dersi alan ve konuyu objektif olarak değerlendirebilen Konya devrimcileri, son olayların gericiler tarafından düzenlenmiş mahallî bir prova olduğu kanısındadırlar. Yaygın bir görüşe göre, bu olaylar Konya'da tekerrür edebileceği gibi, ırticaın üssü olarak bilinen başka şehirlerde de tekralanabilir. Adalet Partisının özellikle dinci kanadının bu soy olayların teşvikçisi gözükmesi ve Demirel kanadının da oy hesaplarıyla tâviz vermesi, gericilerin işini yurt çapında kolaylaştırmaktadır. Konyalı devrimciler, gerçek milliyetçiler, bu gerçeği her fırsatta dile getirmekte ve hazırlıklı olmak gereğini açıklamaktadırlar. Artık tüm devrimciler anlamıştır ki, «bu işin hesabı ergeç sorulacak!» şeklinde vadesi bilinmeyen öfkeler yerine, bugünün meselesi olan tedbirleri almak zorunluğu vardır.

Yeni Konya gazetesinin sahibi Rıdvan Bülbül
— MASONLARA ÖLÜM !

Bilindiği gibi, «İslâm Birliği» şiarı, Hizb-üt Tahrircilerin şiarıdır. CİA tarafından finanse edildiği bilinen ve Suudî Arabistanda merkez üssünü kurmuş olan Hizb-ül Tahrır cilerin şiarlarının Konya olaylarında tekrarlanması, bir iki solcu kuruluşun lokalinin yanı sıra, mason olduğu söylenenlere ve bezirgânların zevk-ü sefâ yeri olan barlara ve bazı otellere saldırılması da ilginçtir.

Fakir Baykurt ve Ali Kaynak ne diyor?

Gericilerin çıkardığı olaylar üzerine Konya'ya gelen Türkiye Öğretmenler Sendikası ve Tükiye Öğretmen Dernekleri Millî Federasyonu Genel Başkanı Fakir Baykurt ile, Konya Öğretmenler Sendikası Başkanı Ali Kaymak, olaylar hakkında şunları söylemişlerdir:

Fakir Baykurt: **Konya olaylarını duyar duymaz, Konyalı öğretmen arkadaşlarımın durumunu yerinde incelemek üzere buraya geldim. Konyalı öğretmenlerin içi kan ağlıyor. Ama hepsi, saldırıları hangi çıkar gruplarının düzenlediğini biliyorlar. Hepsi, aydınlık yolundaki savaşlarının bilincinde. TÖS Genel Merkezi olarak, yetkili makamlar nezdinde olayları protesto ettik. Tabiî ki protesto etmekle kalmıyacağız. Konyalı öğretmen arkadaşlarımızın yaraların sarmak amacıyla, harekete geçmiş bulunuyoruz. Tahrip edilen Konya Öğretmenler Sendikası ve dernek lokali derhal onarılacaktır.**

TÖS avukatı Cemal Başbay, olayların hukuksal yönünü kendi açımızdan üzerine almış bulunuyor. Tüm öğretmenlerin görüşünü dile getirmek üzere diyeyim ki, savaşımıza yılmadan devam edeceğiz. Aydınlık günler bizimdir.

Ali Kaymak: **Öğretmen arkadaşlarımın olaylar karşısındaki cesaretine ve dayanışma anlayışna müteşekkirim. Öğretmenlerin çilesi, Konya olaylaryla başlamış değil. Burada bitecek de değil. Zor olduğu kadar, kahırlı bir savaş bu. Ne var ki, Türk öğretmeninin bu kahırlı günleri, tüm halkımız için mutlu olacak günlere dönüştürmekte büyük katkısı bulunacağından eminim.**

ULUSAL AÇIDAN

Gençlik Hey!..

Şevki AKŞİT

Gençliğin anti-emperyalist eylemine saygılı olalım. Emperyalizmle sıkı bir çıkar birliğinde olan işbirlikçilerin gençliği, haince tutumlarına araç etme çabaları artık suya düşmüştür. Gençlik, vatanın geri kalmış bir ülke olduğunun bilincindedir. Bunda en büyük etkenin emperyalizm olduğunun da bilincindedir. Yine gençlik kavramıştır ki, dünyamızdaki huzursuzluğun ana kaynağı da emperyalizmdir. Gençlik anlamıştır ki, hiç bir kapitalist ülke kendi kendine emperyalist olamaz; emperyalizm sömürücü kapitalist ülkenin sömürülen geri kalmış ülkelerle kurduğu bir ilişkinin ürünüdür. Emperyalizm, bu birbiriyle çatışma halinde olan, sömürülenle sömürenin meydana getirdiği bir bütündür. Bu, birbirinin zıddı olan kutuplardan sömüren kutup ağır bastığı, galebe çaldığı sürece gençlik anlamıştır ki, dünyamızın hali olsun memleketimizin hali olsun bitiktir.

Gençlik kavramıştır ki, Mısır'da, Cezayir'de, Küba'da, Suriye'de, Irakta, Gine'de, özellikle Vietnam'da ve Asya'nın, Afrika'nın, Güney Amerika'nın daha bir çok ülkelerinde yer-yer uğradığı bozgunlarla emperyalizmin henüz kökü kazınmamıştır. Üstelik zaman zaman tertiplediği karşı-devrimlerle hiç de küçümsenmiyecek başarılar da sağlamaktadır. Örneğin İkinci Dünya Savaşından bu yana, özellikle 1950 den bu yana topraklarımız üzerinde emperyalizminin egemenliği inkâr götürmez bir hal almıştır.

Semalarımızda işgal kuvvetlerinin bayraklarından ve İstanbul hükümetindeki padişahın teslim bayrağından gayri bayrağın dalgalanmasına karşı olan hainler, millî mücadelemizin zafere ulaşmasiyle bir kenara sinmişler. Fakat zamanla bu haince tutumlarını su yüzüne çıkarma fırsatını bulmuşlardır. Onların yetiştirmeleri şimdi ayni ihanetin yolundan fakat milletimizin gazabını çekmemek için efendilerinin yeni sömürü yöntemi gereği, temkinli bir tutumla topraklarımızı emperyalizme, özellikle Amerikan emperyalizmine yeniden peşkeş çekmişlerdir.

Emperyalizm İkinci Dünya Savaşından bu yana, geri kalmış ülkeyi sömürürken, yerli işbirlikçilerden daha geniş çapta yararlanma yöntemini uygulamaktadır. Egemenliğini, sömürgenliğini askerî ve ekonomik yardımlar maskesi altında sürdürmektedir. İşbirlikçilerden kurulu göstermelik yerli bir yönetim sivil ve asker yabancı uzmanların denetimine sokulmaktadır. Sömürgeyi yönetmeye atanan vali, artık yerini, söz konusu ülkenin ıcığına cıcığına vakıf, bu uzmanlar topluluğuna bırakmıştır.

Hele bir de bu söz konusu ülke emperyalist ülkelerle birlikte askerî ve ekonomik paktlara katılmışsa, yerli yönetim emperyalizmin tipik bir uydusu durumuna düşmüş demektir.

Emperyalizm bu durumda bile kendini enine boyuna emniyette hissetmez. Koşullar elverişli ise ister ki işbirliği halinde olduğu yönetim geniş halk yığınlarının da onayından geçsin, bir başka deyimle, belirli aralıklarda yapılan seçimlerle komprador-ağa ittifakının temsilcileri sandıktan çıkıp meşruiyet kazansın. Koşullar elverişli değilse veya emperyalist çıkarları tehdit eden bir dönüşüme gebeyse o zaman karşı devrimler, askerî cuntalar, krallar, sultanlar, imamlar yeğ görülecek, bu sefer hür dünyanın temsilcileri olarak onlar desteklenecektir. Son tahlilde emperyalizmin egemen olduğu bir ülkede, yerli yönetim kendisine hangi ismi takarsa taksın, son söz daima yabancı generallerin, yabancı uzmanların olacaktır.

Bu gerçeğin ışığında gençlik kavramıştır ki emperyalizmden kurtuluş ancak onunla aralıksız savaşmakla gerçekleşir. Sandıktan çıkmayı seçim-geçim mesleği haline getirmiş politika simsarlarının telkinleri artık itibar görmemektedir.

Bu gençlik Atatürk gibi usta, cesur ve becerikli bir kurtuluş savaşçısı önderinden bağımsızlık bayrağını teslim almıştır. Bu bakımdan sorumluluğu daha da anlamlı bir nitelik kazanmıştır. İçinde bulunduğu koşulların elverişli olup olmadığı tartışmalariyle vakit öldürmeden «Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.» öğüdünden hız alarak emperyalizme karşı bağımsızlık bayrağını yükseltip direnmektedir. Siyasî görüşleri, dinî inançları ne olursa olsun, emperyalist işbirlikçiler bir tarafa, her vatanseverle, her Türküm diyenle beraberliğin zorunlu olduğu bilincine gençlik eylem içinde, cop altında kan dökerek, ölü vererek varmıştır.

«Türk Milleti: Hey!... Gençlik: Hey!... İşçi: Hey!... Ordu: Hey!...

Emperyalizm: Yuh!... Kompradorlar: Yuh!...» sloganları caddeleri inletirken bu bilinç somut olarak ifadesini bulmuştur.

Gençliğe saygılı olalım!...

beyazıt meydanında lâf devrimciliği

Cengiz ÇANDAR
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Sosyalist Fikir Kulübü üyesi

28 Temmuz cumartesi günü, Ankaradan gelip, Beyazıt meydanına koşanlar arasında, ben de vardım. Türkiye'de gittikçe gelişen antiemperyalist tepki, 20 temmuzda doruğuna ulaşmıştı: Daha dün denilecek kadar kısa bir süre önce, ABD. başkanı Johnson'a Türk Başbakanını tehdit edecek gücü veren Amerikan 6. filosu, aylardır Ak denizde biriktirdiği cinsel arzularını yeryüzünün emperyalizme karşı ilk millî kurtuluş savaşını veren ülkesi Türkiye'ye boşaltmak için, İstanbula gelmişti.

6. filo İstanbulda güçlü bir antiemperyalist tepkiyle karşılanmış, bu tepki bütün yurda yayılmış, Ankara'da, İzmir'de; Denizli'de, Trabzon'da yurtseverler ayağa kalkmışlardı. İstanbul'da geneleve gelmiş havasında olan Amerikan denizcilerine karşı onurlu bir mücadeleye giren gençler, Sükan'ın polislerinin, vahşi baskınlarına mâruz kalmış, kimisi gözünü, kimisi hayatını, kaybetmek durumuna düşmüştü. Ankara'da ise gençler, yurtseverlik görevlerinin ödülünü tevkif olunmakla görmüşlerdi. Ama İstanbul'da bir 9 Eylül yaşanmış, Amerikan denizcileri, dövülerek denize dökülmüşlerdi. 20 temmuz 1968 de, 9 Eylül 1923 ün Mustafa Kemal'i, Türkiye'nin dörtbir yanında Mustafa Kemaller olarak doğrulu vermişti, sanki.

İşte 20 temmuz tarihli «Barış için emperyalizmle savaş» isimli miting, böyle bir ortamda, muhteşem bir görüntü içinde başladı. Sekiz yıl önce, demokratik bir Türkiye uğruna, faşist kurşunları ile can veren Turan Emeksiz'i bağrına basan Beyazıt meydanı, bu defa işçisi, esnafı, aydını, öğrencisi ile binlerce yurtseveri bağrına basmıştı. Miting, öğrenci temsilcilerinin konuşması ile açıldı. Açıldı ama, bir türlü de kapanmadı. Bir, iki, üç, dört.. öğrenci temsilcilerinin ardı arkası kesilmiyordu. Her gelen aynı lâfları, değişik cümle dizileri ile tekrarlıyordu. Dakikalarca hamasî, dramatik konuşmalar yapılıyordu. Mitingdeki dinamik gücü oluşturan bir grup — ki bu grup 17 temmuz günü oportünistlerin bütün engellemelerine rağmen, büyük bir kalabalığı Amerikalıları denize dökmek için Dolmabahçe'ye sürükleyen gruptu — sabırsızlanmaya başlamış ve bunca büyük antiemperyalist bir potansiyelin kaybolacağının farkına varmıştı.

Kürsüde bir türlü bitmeyen gevezeliklere karşı «lâf yok, hareket var» sloganı atıldı. Bir müddet sonra, mitingdeki devrimci grubun etrafı işçilerce kuşatıldı. Ne olup ne döndüğü sorulduğunda, işçiler miting tertipleyicilerinin emriyle bu harekete giriştiklerini açıkladılar.

Miting tertipleyicileri; Dolmabahçe'ye uzak diye, Taksim yerine miting alanı olarak Beyazıtı seçenler, iki hafta önce, Ankara'da Genel Yönetim Kurulundaki ucuz ve basit ayak oyunları ile Doğu Perinçek ekibini düşüren ve devrimcileri FKF. binasından zorbalıkla dışarı çıkaran FKF. nin İstanbuldaki oportünist dalı idi. Miting tertipleyicileri, Dolmabahçeye inen yurtseverlerin önünde barikatlar kuranlar ve örgüt disiplini adı altında eylemsizliğin disiplinini savunanlardı.

Devrimciler, oportünizmin iğrenç yüzünü bir kere daha görüyorlardı. İşçilerden bu basitliğe tenezzül etmemeleri ve yerlerine dönmeleri istendi. Ve işçiler isteneni yerine getirdiler. Ama mitingdeki konuşmalar da iyice rayından çıkmıştı. Kimisi «sosyalist Türkiye» den, kimisi de 1969 dan dem vuruyordu. Dolmabahçe'de demirleyen 6. filo unutulmuş, antiemperyalist tepki, yerini bir siyasi partinin seçim toplantısına terketmişti.

Devrimcilerin; «Dolmabahçeye» sloganına, İTÜ. Talebe Birliği Başkanı Harun Karadeniz; «Önemli olan, bugün Dolmabahçe'de demirlemiş Amerikan emperyalizminin sembolü 6. filo değil, bu kötü düzendir» diyerek oldukça ciddi (!) cevaplar veriyordu. Bu arada Dolmabahçe'ye yürünmesi halinde, yürüyenlerin miting tertipleyicileri tarafından dövüleceği ve bu yürüyüşe önderlik etmesi muhtemel baş kişilerin, sosyalist olduklarını ileri süren, ünlü bir gençlik örgütünün, İstanbuldaki yöneticileri olan kimselerce önceden polise ihbar edildiği öğrenildi. Oportünizm, 20 temmuz günü, en şa'şaalı devrini yaşıyordu.

Çetin Altan'ın kürsüye gelmesi ile oldukça yatışmış olan heyecanın, gene artacağını uman çok kişi, kısa bir süre sonra, yanıldıklarını anladılar. Çetin Altan antiemperyalist, coşku dolu bir konuşma yerine, Demirel'den, Sükan'dan nükteli bir dille bahsediyor, Amerikan emperyalizmine başkaldırmak amacıyla oraya gelen binlerce kişinin dikkatini böylesine nüktelere topluyor ve emperyalizmle savaş seslerinin yerini dinmek bilmeyen kahkahalar alıyordu.

Antiemperyalist heyecan, ustalıkla uyuşturulmuş, yerini saz şairlerinin nağmeleri, Çetin Altan'ın her zamanki nükteleri almıştı. Yani antiemperyalist bir gösteride bulunmak şöyle dursun, Beyazıt meydanı binlerce kişinin tatlı bir öğleden sonra geçirdiği bir yer halini almıştı.

İdris Küçükömer'in konuşmasından önce, devrimciler mitingi terketmeye başladılar ve bir süre sonra, sazlı sözlü, ama yalnız sazlı sözlü bir antiemperyalist (?) gösteri de böylece sona erdi.

20 temmuz 1968 Türk devrimci yaşantısında kaçırılmış, ender ele geçecek bir fırsattır. 20 temmuz 1968, oportünizmin maskaralıkları yüzünden hebâ olmuş bir gündür. Ancak, 20 temmuz 1967, İstanbullu devrimciler için de bir dönüm noktası oldu. FKF. içindeki bayağı oportünist dolaplara karşı Ankara'daki genç devrimciler Doğu Perinçek ekibinin düşürüldüğü gün nasıl bilendilerse, 20 temmuz 1964 de Beyazıt meydanında İstanbullu genç devrimciler de öyle bilendiler. Ve bundan sonra, gençlik içinde nereden geldiği açık olan oportünist uzantılara karşı amansız bir mücadele açılmaktadır. Artık şu noktalar açıkça ortaya çıkmıştır: Gençlik içindeki oportünistlerin en belirgin özelliği, keskin devrimci görünmeleri, çok lâf etmeleri, ama devamlı olarak eylemden kaçmalarıdır. Örgüt disiplini kavramını eylemsizliğin disiplini olarak yorumlamaları ve bu kılıf altında devrimcilere karşı en iğrenç tertiplere başvurmalarıdır. Oysa örgüt disiplini, devrimci örgütler için en gerekli olan ve devrimci eylemi kesin başarıya ulaştırmak için, eylem çizgisinde sapmaları önlemek için konulmuş zorunlu ve gerekli bir kavramdır. Yoksa eylemsizliğe, ihanete kılıf bulunması için değil.

Gençlik içindeki oportünistler, devrimcilere faşizm geliyor ödlekliği içinde, anarşist sıfatını anarşizmin bilimsel sosyalizm açısından yorumunu bilmeden, ikisi arasındaki farkı kavramadan yakıştırmakta, böylece Faruk Sükan'ın anarşizm anlayışı ile tam bir benzerlik kurmaktadırlar.

Oportünistler, faşizmin de ne olduğunu, nasıl geldiğini bilmekte ve bu bilgisizlikle her yerde sorumsuzca hareket etmektedirler. Bu yanlışlıklarını düzeltmek için ise, hiçbir davranışta bulunmamaktadırlar. Böyle bir eğilim göstermemektedirler.

Kısacası 20 temmuz mitingi, Amerikalılar İstanbul'da keyif sürerken, bir lâf salatası olmaktan ileri gitmedi. Ve gençlik arasınnaki oportünizm, kesinlikle belgeledi. FKF. içindeki sosyalistlere karşı gösterdikleri yiğitliği, Amerikan emperyalizmine karşı gösteremiyenlerin yeri ve sonu belli olmuştur. Bundan böyle, antiemperyalist mücadele ile sosyalistlerin arasına karışmış olan oportünistlerle mücadele, birbirinden ayrılmayacaktır.

Her hafta bir genç

Sosyalislere bir çağrı

M. Yusuf ÇELİK

Bütün geri bırakılmış ülkeler gibi bizim de içinde bulunduğumuz şartlar FİNANS - KAPİTAL ve içerdeki işbirlikçilerine karşı, yani anti-emperyalist ve anti-emperyalist olabilecek bütün güçlerle ülke çapında örgütlenmeyi zorunlu kılar. Ancak emperyalizmin etkilerinden kurtulmuş bir ülkede sosyalizm tohumları yetişebilir ve gelişebilir.

NEDEN?

Yüzyıllardanberi bilimin sağladığı bütün ışıklardan uzak, geri bırakılmış bir halkız. 15. - 20. yüzyıldanberi halkımızın yaşantısında ve inançlarında — bazı formel değişiklikler bir yana bırakılırsa — esaslı bir ekonomik ve sosyal değişiklik olmamıştır. Gelen bütün yenilikler bildiğimiz ekonomik ve tarihsel koşullarımızdan dolayı etkili olamamıştır. Eskiye göre çok daha değişik yenilikleri öngören 1961 Anayasası dahi uygulanmaktan uzaktır. Bu yetmiyormuş gibi Anayasayı değiştirerek geriye doğru gitmek özlemi içinde iktidarlar vardır.

FİNANS - KAPİTAL ve içerdeki işbirlikçilerinin bütün geri kalmış ülkelerde genel olarak şu taktikleri kullandıklarını görüyoruz:

I) İşbirlikçilerini kullanarak;

a) Bizde olduğu gibi demokrasicilik adı altında çeşitli madrabazlıklar ve oyunlarla zaten karanlıkta bırakılmış halkı TELKİNLE,

b) Bunu yapamadığı zaman halka rağmen faşist cuntaları zorla işbaşına geçirerek,

II) Herşeye rağmen bunlar başarılmadığı zaman bizzat kendi asker ve silahlarını direkt kullanarak.

Zamanla bunlara ek olacak yeni koşullara uygun daha bir çok yeni taktikle her an ortaya çıkabileceklerini unutmamak gerekir.

Bizde henüz ilk oyunu oynamaktadır. Yani demokrasicilik oyunu şimdilik işini yürütmeye yetmektedir. İlerici her çıkışa karşıda duvar arkalarındaki politik oyunları bir tarafa bırakırsak görebildiğimiz kadariyle yüzyıl önce kölelerine (zenci halkına) karşı kullandığı Ku-Klux-Klan şeklinde saldırgan nurcu kuruluşlar yanında emperyalist emellere hizmet edecek şekilde yetiştirilmiş resmî kuruluşlarda (Toplum Polisi, İmam Hatip Okulları... vb.) durumunu idare etmeye çalışmaktadır.

Bu koşullar altında anti-emperyalist savaşın şehir ve köy emekçilerinin çoğunlukla emperyalistlerle işbirliği halindeki siyasi partilere oy verdiği bir ortamda, sosyalist örgütler tekelinde kalmasına doğru bir gidiş, veya bunu doğurabilecek sosyalist (!) ve yalnız sosyalist örgütler içinde anti-emperyalist savaşı yürütme düşüncesi tarih önünde büyük sorumluluklar yükleyebilecek çok kötü bir davranış olur.

NASIL YAPMALI?

Önce ülke çapında bir kuruluş içinde rengine bakmaksızın anti - emperyalist, anti-feodal... vb. bütün halk grupları ile bir örgüte güç haline gelmek, samimiyetle işbirliği yapmak gerekir. Halen bu amaçla kurulmuş Devrimciler Güçbirliği vardır. Solcu örgütlere, karşı bir tutumu olmadığı gibi anti-emperyalist eylemde en çok onlara güvenmesi gerekir.

Böyle bir kuruluşun ilk görevlerinden biri de bütün ülke çapında; anti-emperyalist savaşın yanında, halkımızın içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal koşulları iyi inceleyerek bu konularda bilinçlendirilmesini, bilincinin derinleştirilmesini ve Anayasa sınırları içinde en uygun eylemin yapılmasını bilimsel şartlar içinde gerçekleştirmeyi amaç edinecek dernekleri federasyon halinde birleştirecek yurt çapında halka inmek olmalıdır.

Bu düşünceleri paylaşan Samsunlu bir grup üniversiteli arkadaş, işçi ve köylülerle de bir araya gelerek, geçen yıl, Samsun Ondokuz Mayıs Fikir Kulübünü kurduk. Örgütümüz kısa zamanda umduğumuzdan çok fazla bir hızla gelişti. Bir kaç sayı önce Türk Solu'nda Antalya Devrimci Fikir Kulübünün kuruluduğunu sevinçle öğrendik. Tebrik eder karşılıklı dayanışmaya hazır olduğumuzu burada belirtiriz.

Bu ve benzer örgütler ülke çapında yepyeni bir organizasyon anlayışı içinde bucaklara ve köylere kadar vardığı zaman FİNANS - KAPİTAL için artık ülkemizde vitalite hakkı kalmayacak, üzerimize düşen tarihin akışını hızlandırma görevimizi hakkiyle yapmış olacağız.

TİP Beşiktaş Kongresi

27-7-1968 günü, TİP'in Beşiktaş ilçe kongresi yapıldı. Bu kongre hem tabanda başlayan olumlu kıpırdanmanın tesbiti, hem yedi yıllık bir partinin yanlış yönetim sonucu ne hallere getirileceğinin görülmesi, hem de parti yöneticilerinin partiyi daha nerelere götümek istediğinin açık seçik belirlenmesi bakımından ilgi çekici idi.

Kongre 29 delege ile başlamıştı. Evet, koskoca Beşiktaş ilçe kongresi, partinin kuruluşundan yedi yıl sonra 29 delege ile başlamış ve bir o kadar dinleyici toplayabilmişti. İlçenin üye sayısı ise 200 ü geçmekteydi.

İlçe yöneticileri kongre için önce Ortaköy de bir kahve tutmak istemişler, daha sonra, gelenleri sığdıramayız düşüncesiyle, iki mislinden fazla para vererek; Leventteki 500 kişilik Çit düğün salonunu tutmuşlardı. Oysa şimdi ortalıkta 100 kişi bile yoktur. 10 da başlaması gereken kongreye 10.45 te başlandı ama, bu 45 dakika delege sayısını ancak 29'a çıkarabildi.

Divan başkanlığı seçimini Beyoğlu ilçesince istenmiyen adam ilân edilen Feridun Aksın, Can Açıkgöze karşı iki oyla kazanabildi. Rapor okundu ve eleştirilere geçildi. Delegeler, ilçe sorunları yanında partinin genel politikasına da kıyıdan köşeden değiniyor ve bu konuda rahat olmadıklarını açıklıyorlardı.

İlk sözü alan Burhanettin Kıvık, ilçe yöneticilerinin tutumunu ve eylemlerini eleştirdikten sonra, şunları söyledi:

«Biz ceberrût idare diye tenkid ederken, aynı şeyi kendimizde yaparsak, gülünç oluruz. Biz sosyalist bir örgüt içinde kaynaşmış bir kitle olmamız gerekirken, ayrımlar yapıyoruz. Sosyalizmi Türkiye'de kuracaksak, halkı severek ve onu anlayarak bilinçlendirmek lâzımdır, halbuki birtakım kimselerle hizipleşmelere yol açmaktayız. Hepimiz bir yere yükselmek isteriz ama, bunu kavaga tırmanan su kabağı gibi, yapmamalıyız. Bizler pis burjuva alışkanlığı içinde gerekli tenkidleri bile yapamıyoruz. 40 yıldır kendisine hürmet ettiğim bir arkadaşım, balon gibi havada ayakları gerçeklerden kesilmiş. Biz bu partide mektepli - alaylı olarak ikiye mi bölünecektik»

Ayhan Çelik ise, şöyle diyordu:

«Partimizde kongreler, gitgide kongre niteliğine dönmektedir. Tenkidler rastgele, yuvarlak programlar, okunamaz hale getirecektir.

Üyelerarası birlik ve ahengi kurabilmek için, onları ve şartlarını bilmek gerekir. İki yüzü geçkin üyesi bulunan ilçemizde «üye gelsin, gelmeye mecburdur» demekle olmaz. Onları eyleme itebilme çalışması olmamıştır. Büroların çalışması kadroların ve yönetici kişilerin yapacağı işdir. Yoksa bürolar kurulmakla iş bitmez.

Mahalle temsilcileri ile üyelerarası ilgiyi yaratmaktan bahsediyoruz, hem de görevli seçimi yapılamadığından bahsediyoruz Bu çok ayıptır.

Acaba şimdiye kadar yapılanlar toplumcu bilinci geliştirmeye mi yönelmiştir? Böyle de değil. Çünkü çok yazık ki 1965 seçimlerinden bir santim ileri gidilememiştir.»

Daha sonra Ömer İnce söz almış seçimlerde iyi çalışılmadığından yakınmıştır. Cemile Gerçel

«Arkadaşlar başarılı olmadılar, çünkü sorumluluk taşımıyorlar. Program ve sohbet toplantılarına işçi arkadaşlar katılamadı, çünkü aydın arkadaşlardan ilgi göremediler. Aydın arkadaşlar fikirlerini işçi arkadaşlara empoze edecek işçi arkadaşları darıltmışlardır. İŞÇİ SINIFINA EMİR VERİLEMEZ, İŞÇİ SINIFINDAN EMİR ALINIR. Maalesef işçi arkadaşlar da kendilerine düşen görevi yapıp yönetime ağırlıklarını koyamamışlardır.

Yönetim kurulunda arkadaşlar, ben nasıl olsa seçilirim çünkü çalışıyorum rakibim de olamaz zihniyetiyle hareket etiler» demiştir. Bu sırada Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar salona girmiş, Divan Başkanı Feridun Aksın onu kürsüye davet etmiş, fakat Halil Oyman, Aybardan önce mikrofonu alarak, «— Ben bu ilçede başkanlık yaptım, önce ben konuşacağım... Hapishanede bile oy kullandırılıyor, siz bizim oy hakkımızı yok edemezsiniz, bu diktatörce bir davranıştır... Bu diktatörlüğe son verilmelidir. Sekiz aydır Haysiyet Divanı karar vermiyor» demiştir.

Divan Başkanı Feridun Aksın'ın görevli çağırması havayı gerginleştirmiş fakat daha sonra Halil Oyman konuşmasını bitirip yerine dönmüştür.

Aybar mikrofon kendisine verilince önce son olaylara değinmiş, sonra partinin gittikçe sağa kayan hattını çizmiştir:

MEHMET ALİ AYBAR — ... Uyanık kamu oyu Amerikan emperyalizmine karşıdır. Gençliğin hareketi kamu oyunu bozar nitelikte gösterilemez. İçinde bulunduğumuz ortamı iktidar partisi anlamak istemiyor... İkinci Millî Mücadele verdiğimizi anlamak istemiyor.

İ.T.Ü. nün basılması evvelâ tasarlanan bir plânın uygulanmasıdır. Don gömlek öğrenciler, öğrencilerden gelen bir tahrikin bulunmadığını teyid eder... AP. böyle bir olayı meydana getirmek istemiştir.

Daha sonra, Dolmabahçe olaylarına değinen Aybar, etkin azınlıkların millî mücadeleyi bu ortamda başarıya ulaştırması mümkün değildir. Ve bu sosyalizan bir hareket değildir. Anarşizan bir harekettir. Etkin kütleler ancak uyandırılmış kütleleri hedefe ulaştırmada rolü olabilir... Gençlerimiz bu gerçeği kavramış görünüyolar. Cumartesi günkü miting, bunun bir işaretidir. Mitingin Beyazıta alınması ve yürüyüşten vazgeçilmesi, bu mücadelenin uzun vâdeli bir mücadele olduğunun gençler tarafından anlaşılmış olduğunu anlatmaktadır. Etkin hareketler yapıldı, buna rağmen, Amerikan filosu limanda, demek ki etkin hareketler filoya iki gün evvel bile demir aldıramıyor.

Doğu rünyasındaki gençler de kapitalist bir düzene değil, hürriyetleri kısıtlayan bir sosyalizme karşı mücadele ediyorlar. Sosyalist bir düzen emekçi sınıfların düzenidir. Belli başlı üretim araçlarının kamu mülkiyetine geçmesi lâzımdır. Ama bunu yapmadan evvel, sosyalizmi kurarken için politik yönlerine de önem verilmelidir. Burjuva kalıntılarını çöp tenekesine atamayız. atılamaz, atılmamalıdır. Demokratik düzendeki müesseseler devam ettirilmelidir ve biz bunu devam ettireceğiz. Bunlara yavaş yavaş sosyalist bir öz kazandırarak devam ettireceğiz. Sosyalizmi insanlara güzel göstermiyendedir kabahat, yoksa, sosyalizmde değildir. Sosyalist bir devlet, diğer sosyalist bir devletin işine karışıyorsa; orada hürriyetlere müdahale var demektir.

Sovyetler Birliğinin, Çekoslovakya üzerine yaptığı tazyiki endişe ile izliyoruz. Çekoslovakya, Romanya, Yugoslavya'lar çoğaldığı nispette sosyalizm güçlenecektir. Aksi halde, görünüşte kaya gibi görünse de alçıdan daha çürük olacaktır.

Sınıf bilincinden evvel, millet bilinci daha öncelikle gelir. Millî duygular bize, beşikten beri işlenir, evvelâ ana dilimizi konuşuruz, geçmişe dair bazı hikâyeleri dinler, onun büyüsüyle gelişiriz.

Bütün dünya işçileri birleşiniz! Veya dünya işçileri birdir, demek; yanlıştır. İşçilerin vatanı vardır ve çok şükür ki vardır ve biz böyle vatanı olan bir sosyalizm kuracağız.

Sosyalist devletler içinde milletler, millî varlığına kıskançlıkla sarılmalıdır. Böylece emperyalizme karşı kurulmuş olan cephe daha güçlenecektir. Amerikanın bugün, Türkiyede bulunması, Türk halkının kendi yoksulluğu yüzündendir. 2. Millî Kurtuluş Mücadelesi için, halkın kendi yoksulluğunu bilmesi lâzımdır. Biz, Türkiyede yeni bir düzen kuracağız, bunu halka tek tek anlatmalıyız. Son seçimlerde aldığımız sonuçlar, sosyalist bir parti için, büyük bir eksiktir. Fazla önem vermediğimiz için, sandıklara gözlemci koyamadık ve bir ilerleme gösteremedik. 600 binlik bir potansiyel kabul edelim, bunların onda birini örgütleyebildiğimiz taktirde Türkiyede bütün köylere girebildik, demektir.

Aybar, sözlerine partinin malî durumunu açıklayarak devam etmiş, burada aidat konusuna da değinerek şöyle demiştir:

— ... Aidatlarımızı muntazam vereceğiz, eski kötü alışkanlıklarımizi bırakmalıyız.»

Aybar'ın konuşmasının burasında, eski ilçe başkanı Halil Oyman; «Genel Başkan, partiye aidat borçlarını öde, dört aylık borcun var. Bu eski kötü alışkanlığı bırak» demiştir.

Aybar, bir yandan konuşmasını tamamlamaya çalışırken: bir yandan ceplerini aramaya başlamış ve nihayet cüzdanını bularak aidatlarını ödemiştir.

EDEBİYAT ve POLİTİKA

Londra'da Conway Hall'de 1936 Haziran'ında Maxim Gorki için yapılan anı toplantısındaki konuşmadan.

Ralf FOX

Çağımızın en büyük düşünür yazarlarından biri olduğunu tümümüzün kabul etmemiz gerektiği kanısında olduğum Maxsim Gorki'nin ölümü, ülkesi S.S.C.B. nin sınırlarından pek ötelerde de acı bir kayıp olarak hissedildi. Gorki, sırf kendi ülkesinde değil, aynı insanlık ülküsü uğrunda savaşan bütün dünya ülkelerinde de sevilen cesur, derinliğine sade, yoğun namusu olan bir kimseydi.

Son aylarda İngilterede ölen üç — dört, belki de bir yahut iki BÜYÜK İngiliz yazarımız var. Onların onurlarına hiçbir toplantı tertiplenmedi. Oysa bu gece, doğuşuyla bize yabancı olan bir insana saygılarımızı iletmekteyiz. O, yapıtlarında, dünyanın bütün bölümlerindeki sömürülen insanların acılarını, umutlarını ve yenme iradelerini içtenlikle ilettiği için ülkesinin dışında da bu denli sevilmişti. İnsanoğlunun alçalmasına karşı Gorki kadar enerji ve cesaretle savaşan az insan vardır. İnsanın alçalmasının köklerinin, uygarlığımızın yapısında bulunduğunu gören insan pek azdır.

Gorki'nin hayatı Rus işçi sınıfının kendi başına bir sınıf olarak ortaya çıkmasına bağlıdır, Rusya'daki üç devrimle yakından ilişkilidir: 1905, 1917 şubat devrimi, 1917 ekim devrimi. Bu gece konuşmacıların çoğu, Gorki'nin, Lenin'in yakın arkadaşı olduğunu belirttiler. Onun gibi o da hapishane ve sürgün dönemlerinden geçti. Politik hayatının başından beri Sosyal Demokrat Partinin o kolunu destekledi. Gorki'nin kendisi de bir gezginci, fabrika işçisi, demiryolu amelesiydi. Bir anarşistlik döneminden sonra, sosyal demokratlarda ve Lenin'in kişiliğinde, Çarın İmparatorluğunu çökertecek olan azim, sadelik ve üstesinden gelinmez imanı gördü ve Gorki, bu nitelikleri Lenin konusunda yazdığı anılar kitabında bir araya toplayıp anlattı. Ulusu dönüştürecek olanın bu nitelikler olduğunu daima hissetti.

Bizi çok derinden ilgilendirecek bir sorun var. Nasıl oluyor da Rus toplumunun derinliklerinden çıkan Gorki, Rus edebiyat dünyasında birdenbire bu denli ünlü oluveriyor? O çağın Rus toplumu ile edebiyatını durumunu gözden geçirirseniz nedenini göreceksiniz sanırım. O zamanlar Rusya'nın en büyük yazarı Chekov, seksenli yılların müthiş umutsuzluk döneminden gelen biriydi. Aydınlar için hiçbir gelecek görünmemekteydi. Rus toplumundakı en iyi güçler, Çarlığa karşı beyhude bir mücadeleye kurban edilmiş görünmekteydiler. Chekhov'un bütün yapıtları bu duygu ile dolup taşar. Tolstoy ise, Gorki'nin ün kazandığı sıralarda tam bir hıristiyanca inkâr tavrı takınmıştı. Buna karşılık Gorki, bu umutsuzluğa taze bir şeyler getirmiş ve tüm Rus halkına yeni bir umut mesajı iletmişti. Bu yüzdendir ki, Rus halkının hayatında yeni bir güç olarak çıkmasından ötürü bütün Rusya üzrinde birdenbire meşhur oluverdi. Bunu, üslûbunun tümünde hissedebilirsiniz.

Teknik bakımdan, bir yazar olarak Gorki'den kimse söz etmedi. Gorki, İngilizce çeviricilerinden zarar görmüştür. Fakat bir Rus yazarı olarak doğrudan doğruya aralarında yaşadığı insanlardan gelen bir güçle doludur. En zengin dil hazinesinin, basit insanların konuşmasında, halk folklorunda ve öykülerinde bulunacağına daima ısrar etti. Bütün yapıtları bunun ispatıdır.

Gorki, çabucak meşhur oldu. Rusya İmparatorluk Edebiyat Akademisi üyeliğine seçildi. Ayni hızla da bizzat Çar'ın emriyle adı üyelikten silindi. Bu utanılacak baskı hareketine karşı protesto olarak en büyük iki Rus yazarı Chekhov ile Korolenko da Akademi üyeliğinden çekildiler. Bu olay bu iki yazarın daima saygı ile hatırlanacakları bir şeydir. Yüz yılımızın ilk günlerinde edebiyattaki durumun tablosuna bakın! Rus edebiyatının en büyük üç temsilcisinin (biri uzaklaştırılıyor) üyelikten çekilmek zorunda bırakılması ve Tolstoy'un hemen o sıralarda ortodoks kilisesince afaroz edilmesinin acısını çekmesi ve Rus İmparatorluğundaki her ibadet yerinde onu lânetleyen belgenin okunup durması! Bununla beraber Gorki, Rusyadaki yazarlara gösterdi ki otokrasi (mutlakiyet) ne denli zalim ve şedit olursa olsun, onunla savaşmanın yolları vardır. 1905'in o müthiş yenilgisinden sonra bile umutsuzluğa kapılmanın yeri yoktur. Bu dönemden sonra Gorki, yıllarca süren göçüne gitti. Fakat, Birleşik Devletlerde ve başka yerlerde bulunduğu bütün zaman boyunca, Sosyal Demokrat Parti için çalıştı. Capri'ye gittiğinde, mutlakiyetin yıkılması ve Rus devriminin oluşu uğrundaki savaşını sürdürdü.

Capri'de devrimci işçileri eğitmek için bir okul açtığını hatırlayacaksınız. Geçen hafta sonu Londra'da toplanan bir konferansta, H. G. Wells, yaptığı konuşmada Britanya İmparatorluğunun kaderini tâyin etmekte olan Tooley caddesinin üç terzisinden pek de iltifatkâr olmadık şekilde söz açıyordu. Bu sözler, Capri'de Gorki'nin, bir maden işçisi, bir terzi, ve bir marangozu bir araya toplamayı zül saymadığını ve o zamanlar günümüzdeki Britanya İmparatorluğu kadar güçlü görünen Rus İmparatorluğunu bu insanların yıkılabileceğine inandığını belirten İlya Ehtenburgun yergisi ile karşılaşmıştı.

Gorki bu dönemde, okul açmanın yanı sıra başka şeyler de yaptı. Etkin bir devrimci eyleme girişti. Lenin'in Gorki'yle mektuplaşması, sırf felsefe sorunları içinde kalmayıp Gorki'nin aynı zamanda devrimcilere gizli gazetelerini Rusya'ya sokmakta nasıl yardım edeceği konusunda pratik sorunları da kapsayan mektuplarla doludur. Gorki, devrimci edebiyatı Odesa'ya götürmek üzere Denizciler Sendikası ile ilişki kurmuştu.

Bugün SPECTATOR da Gorki'nin eserleri konusunda Bay E. H. Carr'ın bir düşüncesine gözüm ilişti. Yazısında Carr, Capri döneminde Gorki'nin ne yazık ki, bugün adları bile unutulmuş olan politik romanlar yazmaya koyulduğunu söylüyordu. Dinleyiciler içinde, siz işçi olanlarımız, ANA'nın adını unuttunuz mu? O kitabı unutamamış çok insan var Rusya dışında. Politikaya girişlerini ANA ile yapan kimseler de çok bütün dünyada. Kitabın eşsiz bir yanı da bir başka sanat eserini daha, ANA gibi büyük bir filmi yaratmış olmasıdır. Politika sorunu, Gorki'nin adından ayrılmaz. Salı günkü TIMES'da İngiliz yazarları konusunda bir makale vardı. Bu defa makale, birtakım İngiliz yazarlarını, Yazarlar Derneğinin, Sendikalar Kongresine katılmasını önermekle soğuk bir şaka yapma zevksizliğine sahip olmalarından dolayı yeriyordu. Ne yazık ki kabul edilmemiş bulunan o önergenin anlamı nedir? Birçok İngiliz yazarı bugün, yazarlar ile çalışan sınıfların daha yakın işbirliği olmadıkça İngiliz edebiyatı için hiçbir gelecek olmadığını anlıyorlar. İngiliz kültür kalıtımının bugün en büyük koruyucusunun bu olduğunu anlıyorlar. Gelecek için en büyük umudun bu olduğunu hissediyorlar. TIMES edebiyata bu hafta da yer vermekteydi. Perşembe günü sütunlarında edebiyat üzerine bir röportaj yayınlamış. Oradaki görüş B. Charles Morgan tarafından ileriye sürülüyor. B. Morgan, TIMES'ın yardımcılarındandır ve görünüşe bakılırsa yazarın şimdiki toplumun tüm yapısından bütünü ile korunması, birlikte yaşadığı insanlardan sıyrılması gerektiğine inanmaktadır. B. Evelyn Waugh'a bir ödül sunmaktaydı ve şöyle diyordu: «O, bu gibi armağanların hafife alındığını görüyordu, fakat Hawthornden'de hafife alış daima aynı yakınmaya dayanıyordu: bunun edebî ya da politik bir klik tarafından yönetilmemesi. Şu günlerde namuslu pek çok kimsenin inandığı gibi, mademki onlar sanatın, politikanın bir âleti olarak kullanılmadıkça bir zaman kaybı olacağına inanıyorlar, o halde Hawthornden komitesini elbetteki onaylamıyacaklardır. Fakat, Avrupa'nın en büyük güçleri olan sadece İngiltere ve Fransa'da düşünce ve söz özgürlüğüne izin verildiğini söylemenin doğru hale gelmiş olduğu bugünlerde, onların yılda bir kere iyi bir kitabı, üstelik fikirleri bakımından bizzat kendisinin ve belki de komitenin bazı üyelerinin kimi zaman politik bakımdan aynı kanıda olmadıkları bir kitabı, mevcut ya da beklenen bir diktatörlük hizmetinde yazılmış olduğu için değil de, kitap olarak taşıdığı erdemlerden ötürü onurlamaya çağırılmanın değerini düşünüyordu. Bu tam da olması gerektiği gibiydi.»

Bu fikrin Bay Charles Morgan tarafından ileriye sürülmesi herhalde cahillikten ileri geliyor. Edebiyatta bir çok durumların politik, açıkça ve bile bile politik sanat olduğu olgusunu büsbütün görmezlikten geliyor. Bir ülkenin, Türkiye'nin tarihine göz atınız. Yetmişlerin başlarına değin Türkiyede hiçbir dramatik edebiyat yoktu. On dokuzuncu yüzyılın en büyük Türk şairi, okuma-yazması olmayan kitleleri Türkiye'deki despotizme karşı savaş gereğine eriştirmek için politik amaçla bir oyun yazmıştı. Bu oyun, ülkenin hayatında yepyeni bir sanat alanı açtı. Birçok ülkede zaman zaman ayni şeyin olduğunu görebilirsiniz. Bu memlekette roman sanatı, bütün yapıtıyla son derece politik olan biri, Defoe tarafından kuruldu ve en tanınmış eseri ROBINSON CRUZOE, gerçekte onsekizinci yüzyılda kapitalist sistemi destekleyenler tarafından politik ekonomide bir tez olarak kullanıldı.

Benim ispatlamak istediğim şu ki, bugün biricik umutlarının, bize ilk o- olarak Maxim Gorki'nin gösterdiği yolu, ülkemizin en değerli kalıtımını koruyacak ve yeni ve daha yeni bir ulus uğrunda savaşacak olan yolu tutmak olduğuna inanan çok, pek çok yazarın bulunduğudur. Ülkemizde çalışan sınıflardan çıkmış önemli yazarlarımız var: H. G. Wells, Midlleton Murry, ve D. H. Lawrence. Bu üçü, işçi sınıfından ailelerden geliyorlar, ama üçü de «Sosyete»'ye girmenin yolunu aramışlar. Bir yazar ülkemizde bugün bunu ancak entellektüel hayatımızın tekelini ellerinde tuttuklarına inanan aristokrat ve plutokrat kültür bezirgânları ile uzlaşarak ve onlar tarafından özümlenmeye boyun eğerek yapabilir. Bu üç kişinin otobiyografilerini okursanız fakirlik ve züppeliğe karşı giriştikleri savaşın müthiş öyküsünü bulacaksınız orada. Her durumda züppeliğin nasıl kazandığının trajedisini görebileceksiniz. Burada geçmiş iki kuşakta, entellektüel hayatımızın en patetik yanlarından birini, bu ülkede kültür hayatının hâkim sınıf tarafından yıkılmasını görebilirsiniz.

Genç yazarların Wells, Lawrence ve Middleton Murry tarafından tutulan yolu suçlamakta olmaları büyük ve fevkalâde bir şeydir. Bu soysuzlaşmış sosyal klikin ülkemizin entellektüel hayatını tekel altına almasına onlar izin vermeyeceklerdir.

Eleştiriciler Gorki'yi politikanın mahvettiğini söylüyorlar. Onun 1917 den sonra ne yaptığına bakınız, diyorlar. Yani, yaratıcı hiçbir şey yapamadığını söylemek istiyorlar. Gorki'nin 1917 den bu yana yaratıcı çalışması, gerek nicelik gerekse nitelik bakımından başka herhangi bir Avrupa'lı yazarla kıyaslanabilir. Sosyal anlamda çalışması, zaten kesinlikle ölmezleşmiş bulunan bir isme, önce yaptıklarından daha çok onur kazandıran bir çalışmaydı. Gorki, sosyalizmin kurulmasiyle gelmesi mümkün olan kültürün yolunu hazırladı. Sosyal çalışması, aslında yaratıcıydı, sırf koruyucu değildi. Gene, 1928 de Sovyetler Birliğine dönüşünden beri yapmış olduğu çalışma, üzerine aldığı tüm Rus edebiyatını yeniden örgütleme muazzam görevi ve Sovyet yazarlarını tek bir yazarlar birliği içinde toplamak girişimi, onu ülkedeki her yazarın minnetle anacağı biri kılan şeylerdi.

Ralph Bates, Gorki'nin BEYAZ DENİZ KANALI'nın topluca yazılmasını desteklemek bakımından yaptığı orijinal çalışmadan söz açtı. Bununla beraber bu eser Gorki'nin inisiyatifi ile girişilmiş muazzam bir eserin, Sovyetler Birliğinde bütün fabrika ve işletmelerin, bütün büyük çiftliklerin tarihi olan eserin sadece bir cildidir. Büyük bir edebî eser olma amacını da taşımıyor. Sosyalizmin kurulmasının tarihi olmayı gözetiyor ve ilk defa olarak ülkedeki en yaratıcı güçler böyle kollektif bir tarihi meydana getirmek üzere yardımlaşma durumuna giriyorlar. Bu, onuru Gorki'ye ait muazzam bir çalışmadır. İç savaşın, Rus devrim döneminin tarihinin yazılmasına önayak olan ve ilk örgütleyen gene Gorki'dir. Bunun birinci cildinde birçok bölümlerin yazılmasında Gorki ile Stalin'in işbirliği yapmış oldukları açıktır.

Sözlerime son verirken Gorki'nin ölümü karşısında gösterilen iki tepkiden söz etmek isterim. İlk tepki George Bernard Shaw'un gösterdiği tepkidir. Shaw'un Sovyet Hükümetine göndermiş olduğu mesaj bir karamsarlık ve yenilgi mesajıdır. Shaw, bütün yaşlıların ölmekte olduğunu, onların daha fazla yaşamalarından artık pek az fayda olduğunu hissettiğini söylüyordu. Geleceği geçmiş olmadan düşünemezsiniz. Gorki'nin geçmişi ise, devrimi olanaklı kılan işçi sınıfının geçmişiydi. Bugün Sovyetler Birliğinde bunu onun böylesine güçlü olarak hissettiği için onlar sevgi duydukları bir adam için yas tutuyorlar.

Gorki'nin ölümü karşısında gördüğüm diğer tepki ise bambaşkaydı. Bu bir Londra fabrika işçisinden, gazetelerde Gorki'nin cenaze törenini okuyan bir fabrika işçisi kızdan geldi. «Bir insanın, bu kadar çok insan tarafından sevildiği zaman ölmek acıdır» demişti. Çok doğru olan bir şeyi iletiyor bu. Halk tarafından böylesine sevilirken ölmek acıdır. Olmaları için hayatını adadığı bu şeylerin hepsini görmesi gerektiği için yaşamalıdır, insan. Çünkü bağlı bulunduğu insanların hepsi de onun hayatını yeniden yaratmaktadır.

Gene de şunu akıldan çıkarmamak gerekir ki, Gorki'ye beslenilen bu sevgi Sovyetler Birliğinin geleceği için feyizli olacak, ilk sosyalist devlete daha çok ve daha büyük bir çok Maxim Gorki'leri insan ruhunun usta mimarlarını kazandıracaktır.

Bir Kurşun Gibi

Rıfat ILGAZ

Martılar savrulur durur
Dolmabahçe'de can pazarı
Gemiler gelir kurulur

Analadık dostluk anladık yardım
Anladık geri kalmışlık
Kölelikse bir sonu olmalı
Sömürüyse çıkmalı bir dur diyen

Siz dikildiniz mi yollara
Geçemez Amerikan denizcisi
Fatih'in gemileri geçer de Dolmabahçe'den

Sıkılır yumruk
Düşer defter kitap parmaklar arasından
Temmuz bir yana gider seviler bir yana
Zorbalığa karşı çığlık çığlık
Susar yiğitliğinde bir genç ölü
Gözleri açık

Bağımsızlığın derin anlamında
Hantal gemilere kör radarlara karşı
Kanlar içinde uzanır
Turan Emeksizin yanında

Sıkılmış karanlığa bir kurşun gibi
soğumakta namlu

Demir dağların çemberinden
Dumanlı tepelerinden Ergenekon'un
Sana saygı genç Ferhat
Sana sevgi Demircioğlu

25 Temmuz 1968

anti - emperyalist güçler devrimci eğitim şurası

Osman K. AKOL

Ulusumuzun bugün içinde kıvrandığı çıkmazı görüyor da, çıldırası geliyor insanın.

İstanbul'da ulusal onuru korumanın insanca gururu ile Amerikan gemilerinin karşısına dikilen gençlerin yurtları, sabahın alaca karanlığında, Türk polisleri tarafından basılıyor ve gençler don gömlek, yalın ayak karakollara sürükleniyor. Bunun 16 Mart 1920 de, İngilizlerin bir gece baskını ile askerlerimizi şehit etmelerinden ne farkı var?

Konya'da, üç dört bin kişilik zavallı bir vatandaş kalabalığı, akşamın alaca karanlığında bile değil, güpe gündüz, başlarına yeşil sarık saran, islâm birliği naraları savuran, beş on satılmışın peşine düşerek öğretmenler derneğine, basım ve kitabevlerine saldırıyor, kırıp parçalıyor, vurup kırıyor, öğretmenleri ve gazetecileri hastanelik ediyor. Gene hızını alamıyor da, öğretmenlerin evlerine, yuvalarına dayanıyor. Ama yağma yok. Yuvasını, onurunu savunan öğretmenler de onlara, pabucun o kadar ucuz olmadığını gösteriyor. Ve bu olaylar, «Orduevine saldıranların ellerini kırarım» diyen Nazmi Karakoç paşanın komutasındaki İkinci Ordu merkezinde geçiyor. Bunun aynı kentte, 5 Mayıs 1920 de patlak veren Delibaş ayaklanmasından ne farkı var?

BUNLAR SÜRPRİZ DEĞİL

Emperyalizme ilk karşı çıkmış, onu dize getirmiş bir ulus olmanın gururu nerede kaldı? Ne yazık ki, Lord Kürzon haklı çıktı. Biliyoruz: Lord Kürzon, Lozan'da İsmet Paşaya «Memleketiniz haraptır, yarın geleceksiniz, bunları tamir etmek için, kalkınmak için yardım istiyeceksiniz. O zaman, bu cebime koyduklarımdan her birini birer birer çıkarıp size vereceğim» demiş. Paşanın cevabı da şu olmuş: «Çok emekle bu neticeye varmışızdır. Bunları behemehal alacağız. Biz bunları alalım, siz şimdi verin, sonra gelirsek istediğinizi yapın.»

Lord Kürzon sadece İngiltere Dışişleri Bakanı değildi. O, emperyalizmin savunucusu idi de. Yüzyıllar boyu kendi işçilerini sömürmüş, sonra, onlara da pay vererek başka ulusları sömürmeye yönelmiş bir düzenin, kapitalist emperyalizminin adamıydı. Kendi açısından bunda haklı olabilirdi. Ama biz?

«Biz» borçlandırılıp sömürülmüş, sömürülüp borçlandırılmış; «hakkımızı korumak, bağımsızlığımızı güven altında bulundurabilmek için, toptan, milletçe bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı milletçe» savaşmış, bu savaşı başarmıştık.

Sonra ne oldu? Lord Kürzon'un değil ama, onun dilini konuşan, onun kökünden gelen, kırmızı derili insanları birer av hayvanı gibi vurup öldürerek yurtlarını ellerinden alan, kara derili insanları, yüzyıllar boyu, birer köle gibi çalıştıran Amerikalının 12 Mart 1943 de ilân ettiği Truman doktrininin zokasını boğazımızdan aşağı indiriverdik.

Sonra gelsin ikili anlaşmalar, gelsin barış gönüllüleri, gelsin Amerikan askerleri, gelsin üsler, gelsin uzmanlar. Bir zamanlar, bu ulusun yönetiminde söz hakkı hayal eden halifenin boynunu koparırız de, arkasından Elezher medresesinden, Diyanet İşleri Başkanlığından fetvalar alarak nüfus plânlaması kanununa mesnet yap. Ve nihayet açılsın imam-hatip okulları, yapılsın Kur'an kursları ve hafız kursları.

Halkın aydınlığına, halkın uygarlığına yönelen; dejenere olmuş, yabancı çıkarların komisyonculuğu ile palazlanmış, kefen soyucu bir avuç azınlıktan gelen sözde yöneticilerin karşısına, köy kaynağından pırıl pırıl genç insanlar diken köy enstitülerini kapat. Bu gür kaynaktan gelen, ya da onlara katılan öğretmenleri kahret. Eğitim plânlarını, eğitim uygulamalarını, yabancı ve sömürgeci uzmanlar yönetiminde, satılmış bir avuç Amerikan beslemesine hazırlat.

Elbet sonuç bu olur. Ama gene de bu böyle sürüp gitmez. Türk ulusu ilk kurtuluş savaşını, bütün yoksulluklara, bütün zorluklara ve de bütün satılmışlıklara karşı nasıl kazanmışsa, başlayan İkinci Kurtuluş Savaşını da gene bütün yoksulluklara, gene bütün zorluklara ve gene de bütün satılmışlıklara karşı kazanacaktır.

İKİNCİ KURTULUŞ SAVAŞI

27 Mayıs güneşinin şafağı, genç üniversitelilerin gözlerinde ve gönüllerinde söktü. Bunun için bir aycık bir süre yetti. Bir savaştı ki o bir aylık süre içinde gençlerin yaptığı. Yalnız İstanbul, Ankara, İzmir ve öteki iki üç büyük kentin akşamlarında yürütüldü.

Ve düşünün: 27 Mayıs öncesi Türkiyesinde 1961 Anayasası yoktu. Sosyalist dünya literatürü kitapçı vitrinlerinde görünmüyordu. Değil halk, pek çok aydınlar bile, ülkemizde oynanan Alicengiz oyunlarını, soygunları, dalaverecileri, Ereğli Demir-Çelik kuruluşlarındaki rezilliği, Baraj ve elektrik santrallerindeki avantacılığı, 49 + 51 formüllü ortaklıkları, tüm bakanlıklarda ve hattâ Ordu'da ve Millî Güvenliğimizde Amerikan parmaklarını bilmiyordu. Ve kompra dor kelimesini iki genç ve yürekli aydından öğrendi insanlarımız.

Bugün bu kompradorlar azıtmıştır. Ağalar, şıhlar ve din tüccarları gemi azıya almıştır. Ya da hep öyleydi de biz farkına bugün varıyoruz. Yalnız bu kadar olsa korkunç elbet.. Ne var ki, gençlik de güçlenmiştir, örgütlenmiştir. Bütün yurda, her üniversite ve yüksek okul bulunan kente yayılmıştır. Ve halk kitleleri Viranşehirde, Elmalı'da, Ece gölünde, Bafa gölünde, tüm kentleri saran gecekondularda ve daha bilmediğimiz her yerde, köylerde, kahvelerde, iş yerlerinde gözlerini dört açmış ve de yumruklarını sıkmıştır. Dişler kenetlenmiş, bakışlar şimşekleşmiştir. Ve yargıçlar ve kimi savcılar anıtlaşmıştır ülkemizde.

Bir de meslek örgütleri var. Türk çocuklarını, «millî kaynakları korur», Türk çocuklarını «kötü şartları düzeltmek için çalışır» nitelikte ve yüreklilikte yetiştiren Türk öğretmenleri, mesleklerinin onuru gereği savaşa bizzat katılmışlardır. Bu savaş Türk millî eğitiminin uyduluktan kurtulması doğrultusunda ve tam bilimsel nitelikte bir savaştır.

TÖS, önümüzdeki Eylülün 6-9 uncu günlerinde Ankarada toplıyacağı 1. Devrimci Eğitim Şûrasında:

«a) Ülkemizin ekonomik ve kültürel koşulları içinde mevcut düzenimizin ilkeleri ve kurumları bakımından eleştirilmesi,

b) Halkımızın ihtiyaç duyduğu yeni eğitim biçiminin ilkeleri, amaçları; bu amaçlara ulaştıracak metodları ve kurumlariyle saptanması,

c) Yeni eğitim biçiminin uygulanmasiyle ilgili metod ve görüşlerin» belirtilmesi konuları tartışılacak ve kararlara varılacaktır.

27 Mayıs Devrimi, bir aylık savaşın sonucudur. Hazırlıkları uzun sürmüştür, evet ama, patlamayı, gençliğin bir aylık savaşı hazırlamıştır. Sonra elbet bu birikimi yaratan ve yaşatan toplum düzensizlikleri vardı. Düşünmeli ki, 1960 lardan bu yana, sekiz yıldız, 27 Mayısa yönetılen açık iç ve yurda sızmış sinsi dış güçler, büyük paralarla satın aldıkları kişilerle, büyük paralarla destekledikleri örgütlere ve bunca saldırılara karşın, hiç bir sonuç alamamışlardır.

Ayrıca bu saldırılar, gene onlar tarafından düzenlenmekte, bu toz duman içinde iplikleri ni boyama fırsatını hazırlamaktadırlar. Bu yüzden hesapları yanlış çıkmış, silâhları tersine tepmiştir. Türk gençliğin ve TÖS'ün savaşı, bu uydurma saldırılar karşısında tavsayacak değil, daha bilimsel ve gerçekçi alanlara yayılıp sürecektir. 1. Devrimci Eğitim Şûrası ve hazırlıklarını duyduğumuz öteki çalışmalar bilimsel niteliktedir. Bu savaşa, kısa süre sonra, bütün antiemperyalist güçler ve kuruluşlar içtenlikle katılacaklardır.

S O N U Ç:

Konya olaylarında gericilik kışkırtması, komprador kışkırtması yokmuş. Bunu, güleç yüzlü İçişleri Bakanı, güle güle söylüyor. Ama adamlar, «İslâm Birliği» diye nağra atıyorlar. Ve adam, «İmanlı ve müslüman Türk gençliği yetiştirmekten başka çare yoktur, Dâvamızda er geç muvaffak olacağız. Bunları yetiştireceğiz. Zafer bizimdir» diye haykırıyor, yargıcın yüzüne yüzüne.

«Olayın irticaî mahiyette olmadığını» söyliyen Dr. Sükan'ın, «nurculuğu ile tanınan» adam kadar yürekli ve açık olamaması, en azından hazindir ve gariptir.

Vatan Satıcısı Vahdettin

Orhan KIRICI

Yıl 1918... Osmanlı Devleti, Birinci Büyük Harpte yenik düşmüş, 30 Ekimde yapılan Mondros Mütarekesini takiben, İstanbul'a gelen işgal kuvvetleri, sokaklarda, alanlarda, caddelerde kol geziyor... Ve son Osmanlı Padişahı VI. Mehmet Vahdettin, tacını, tahtını, kişisel çıkarlarını korumak için, Türk ulusunun özgürlüğe olan aşırı tutkusunu hiç düşünmeksizin, emperyalistlere köpeklik etmeyi ve bu yolda şerefsizce bir yaşam sürdürmeyi kabul ediyor...

Takvimler 19 Mayıs 1919 gününü gösteriyor. Türk ulusunun emperyalistlere baş kaldırdığı gündür bugün. Vahdettin ve çevresindekiler, Anadolu'da Ulusal Kurtuluş Savaşını örgütleyen Mustafa Kemal ve arkadaşları, Türk ulusuna: «Vatan hainleri», «Komünistler» ve «Din düşmanı» olarak tanıtılmak isteniyor, üzerlerine «yeşil ordular» salınıyordu... Ne var ki, bu iğrenç tertiplere karşılık, Türk ulusu; bağımsızlık savaşını kazandı. Emperyalistleri Anadolu ve İstanbul'dan kovdu. Ulusal Kurtuluş Savaşçıları İstanbul'a girerken vatan satıcı VI. Mehmet Vahdettin de işgal kuvvetlerine bağlı bir İngiliz harp gemisiyle, Dolmabahçe'den kaçıyordu. Ve içte, dışta tam bağımsız, uyduluk politikasından uzak, yeni bir devlet, Türkiye Cumhuriyeti kuruluyordu.

Yıl 1968... O günden, bugüne çok şey değişti. Emperyalistleri silâhla dize getiren Türk ulusu, işbilikçi yerli sömürgenleris aracılığı, onların dışarıdaki büyük efendileri ve ortakları, ABD nin çabaları ile tekrar emperyalizmin boyunduruğuna vurulmuştur. Yirmi iki yıldır, Yankee Emperyalizmi, sayıları 56 yı geçen ikili anlaşmaları ve askerî üstleriyle, bir uydusu durumuna düşürmüştür Türkiye Cumhuriyetini.

Birinci Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında, Mustafa Kemâl ve arkadaşlarına saldıran soysuzların torunları, bugün de, vatanın bağımsızlığından yana olan, ABD nin dünya jandarmalığını yapan ve salt bu devletin çıkarlarını koruyan NATO ya karşı çıkan devrimcilere, aynı yöntemle saldırıyorlar. Ve de «vatan haini değil, vatan dostu VI. Mehmet Vahidüddin» diye, tarihin en büyük satılmışına övgüler düzüyorlar. Ne acıdır ki, Cumhuriyet Savcıları gözlerini kapatıyor, bunlara. Acaba Vahdettin'in kim olduğu unutuldu mu? Onun kişiliğini anılarda yeniden canlandırmak için, Mustafa Kemal'in 1 Kasım 1922 günü Saltanatın kaldırılması konusunda, TBMM de verdiği söylevin şu satırlarını birlikte okuyalım:

«...... Binlerce yıldan beri, bağımsızlık kavramının en soylu örneği olan Türk ulusu bir tekme ile en derin esaret çukurunun içine yuvarlanmak isteniyor... Fakat bu tekmeyi vurdurmak için, bir soysuz; sapık bir soysuz gerekli idi. Nasıl ki yasalarca asılması gerekenleri ipe çekecek bir yüreksiz ve de insanlıktan ayrı düşmüş bir yaratık aranır. Asılma emrini verenler, böyle bir yaratık arıyorlardı. Bu kim olabilirdi? Türkiye Devletinin bağımsızlığına son veren, Türkiye Halkı'nın hayatını, namusunu, şerefini yok eden, Türkiye'nin ipe çekilme kararını ayağa kalkarak, tüm varlığı ile kabul etmek isteyen kim olabilir? (Meclis sıralarından Vahdettin, Vahdettin diye bağırmalar).

Ne yazıktır ki bu milletin hükümdar diye, sultan diye, padişah diye, halife diye başında bulundurduğu Vahdettin... (Meclis sıralarından «Allah kahretsin» diye bağırmalar.). Vahdettin bu aşağılık davranışıyla yalnız kendine yakışan uşaklığı kabul etmiş olmaktan başka bir şey yapmış değildi.

Vahdettin, bu hareketiyle kendini öldürdü, başında bulunduğu «Osmanlı» tipi devletin çöküşünü zorunlu kıldı. Fakat efendiler; Türk ulusu hiç bir zaman bu alçakça ve aşağılık davranışın kurbanı olmaya boyun eğemezdi. Çünkü, Türk ulusu gelenekleri uyarınca başındakilerin davranışlarını açıklıkla anlıyacak olgunluk ve yetenekte idi.» (1).

Evet; Mustafa Kemâl'in bu sözleri son Osmanlı Padişahı VI. Mehmet Vahdettin'in vatan dostu olmak şöyle dursun, koyu bir vatan haini, soysuz bir vatan satıcısı olduğunu kesinlikle belirliyor.

Bugün, Türkiye emperyalizme karşı, Yankee Emperyalizmi'ne karşı ikinci ulusal kurtuluş savaşını vermektedir. Bu savaşta Türk halkına gözdağı vermek, akılları sıra Türk Devrimcilerini sindirmek için İstanbul'a gelen ve pis görünüşüyle güzelim Boğazın manzarasını kirleten, Türk ulusuna korku değil ve fakat kin duyguları salan Amerikan VI. filosunu kınayan, yılışık CONİ'leri karaya çıkarmak istemeyen vatansever, devrimci üniversite öğrencilerinin yurtları gece yarısından sonra eşkiyalara taş çıkartacak bir şekilde basılırken; vatan satıcısı Vahdettin'e övgü düzenler rahatlıkla ortalıkta dolaşabilmektedir... İşte böylesine bir ortamda sürdürülmektedir İkinci Ulusal Kurtuluş savaşı. Ergeç Türk ulusu bu savaşı kazanacak, sömürgen Amerika ile O'nun yerli ortakları; işbirlikçi kompradorlar bir daha dönmemek üzere kovulacaklardır. Emekçi Türk halkı kesin zafere ulaşacaktır.

Birinci ulusal kurtuluş savaşının sonlarında Türkiye'nin yönetim şekli tartışılırken bazı kimseler (Şer'iye encümenine mensup hocalar) Türk halkının kendi kendini yönetmekten yoksun olduğunu, hilâfet ve saltanat-ı Osmanî'nin korunması gerektiğini, bunun için de bir padişah seçilmesi gerektiğini söylüyorlardı. TBMM'de. Mustafa Kemâl bu sözlere karşılık şu tarihî cevabını verdi: «Hâkimiyet ve saltanat hiç kimse tarafından hiç kimseye, bilim gereğidir diye konuşma ile tartışma ile verilemez, Hâkimiyet ve saltanat kuvvetle, kudretle ve zorla alınır. Osmanoğulları zorla Türk ulusunun hâkimiyet ve saltanatına el koymuşlardı. Bu saldırılarını altı yüz yıldanberi sürdürmüşlerdi. Şimdi Türk ulusu bu saldırganların hadlerini bildirerek, hâkimiyet ve saltanatına ayaklanarak, kendi eline gerçek şekliyle almış bulunuyor. Bir olup bittidir, söz konusu olan; millete saltanatını, hâkimiyetini bırakacak mıyız, bırakmıyacak mıyız? meselesi değildir. Mesele, zaten olup bitti yapılmış bir gerçeği anlatmaktan ibarettir. Bu kesinlikle olacaktır, burada toplananlar meseleyi doğal görürse, kanımca uygun olur. Aksi takdirde, gerçek, yine uygun yöntemiyle anlatılacaktır. Fakat, ihtimal bazı kafalar kesilecektir.» (2)

Bugün de saltanat ve hilâfetin geri getirilmesi isteminde olan ve bu tutku ile büyük vatan haini VI. Mehmet Vahdettin'e övgüler düzenlere Mustafa Kemâl'in yukarıdaki sözlerini hatırlatır ve deriz ki: Türk ulusu ikinci kurtuluş savaşını da kesinlikle kazanacaktır. Ve de satılmışlara gereken dersi verecektir...

(1) **Nutuk. C. III, Sayfa: 1249**
(2) **Nutuk. C. II/Sayfa: 690.**

TÜRK SOLU — Haftalık Gazete ☆ Sahibi: Şerif Tekben ☆ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Bora Gözen ☆ İdare yeri Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Caddesi No: 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 ☆ Ankara Temsilciliği: Ahmet Say, Meşrutiyet Caddesi Altın Han No: 17 ☆ Dizgi ve baskı: Son Telgraf Matbaası, İstanbul, Telefon: 27 54 12 ☆ İstanbul dağıtımı: Fuat Büte.Ankara Cad. No. 34.

Telefon: 27 89 49 ☆ Ankara dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi ☆ Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, İzmir ☆ Anadolu dağıtımı Sabri Özakar, İstanbul, Telefon: 27 23 68 ☆ Yıllık abonesi: Yurt içi 20 TL. Avrupa uçak: 60 TL., Amerika uçak: 150 TL. ☆ İlân santimi 20 TL. Yayın ilânları % 50 indirimlidir.